

- ACTIVIDADES 2013

D O C U M E N T A C I Ó N

IV SEMINARIO-OBRADEIRO DE AVALIACIÓN DE MATERIAIS DIDÁCTICOS. O PROXECTO ABALAR. CARA A ONDE?

FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN (CAMPUS SUR) - COMPOSTELA, 22 E 23 DE FEBREIRO DE 2013. ACTIVIDADE ORGANIZADA EN COLABORACIÓN CO DEPARTAMENTO DE DIDÁCTICA E ORGANIZACIÓN ESCOLAR DA USC

O IV Seminario de avaliación de materiais didácticos. O proxecto Abalar, cara a onde?, igual que nas pasadas edicións, tivo unha intencionalidade práctica, na que buscamos axudar na selección e avaliación dos recursos educativos tanto en soporte impreso como dixital, e neste caso, tivemos a intención de achegarnos ao que é o repositorio dos centros galegos na actualidade, os recursos e materiais dixitais que ofrece o portal do Proxecto Abalar, e ao mesmo tempo, botar unha ollada ao pasado, presente e futuro deste proxecto institucional. Os relatores/as participantes nesta edición foron: Mercedes González Sanmamed, Pablo César Muñoz Carril, Ramón Luís Gil Sánchez, Pablo Nimo Liboreiro, Mª Pilar Buela Piedra, Fernando Suárez Lorenzo, María del Camino Pereiro González, Silvia López Gómez, Claudia Pernas Pico, Vanessa Alvite Pereira, Héctor Manuel Rodríguez Cagiao, Mª Helena Zapico Barbeito, Mª Montserrat Castro Rodríguez, Ana Isabel Castro Rodríguez e Carmen Denébola Álvarez Seoane.

Destacamos que, os asistentes son de diversos lugares, incluso interesáronse profesores/as de nacionalidade portuguesa, así como españois de fóra da nosa Galicia. A actividade ofreceu aos 41 profesores diferentes propostas e modelos de avaliación que lles axuden a analizar e seleccionar os diferentes tipos de materiais tanto impresos como dixitais (libros de texto, guías didácticas, Cds, Webs, videoxogos, etc.) e en diferentes soportes (impreso, PDI, ordenador, televisor, xoguete, etc.). As diferentes propostas de avaliación deste seminario axudarán a analizar os diferentes materiais didácticos dos que dispoñemos nos centros educativos dende diferentes perspectivas e ámbitos.

Moi brevemente comentamos o desenvolvemento desta actividade:

Na conferencia inaugural "O modelo 1x1: Das TIC ás TAC" puxéronse en cuestión os diferentes plans de introdución das TIC tanto nos programas e iniciativas internacionais (ámbito anglosaxón e latinoamericano) coma dentro das CCAA, partindo dunha pregunta que estimula a reflexión: A sociedade en rede e a escola enredada?

Obradoiro II: "materiais empregados no ámbito da Audición e Linguaxe"

A relatora, Claudia Pernas, comezou cunha presentación do que fai a mestra de AL nun centro, para contextualizar o espazo de avaliación dun material de AL e conectar o desenvolvemento do obradoiro coa realidade actual dos centros educativos.

As conclusións máis xenéricas son que ese material non está totalmente adaptado e polo tanto a súa utilidade é relativa chegando á idea de que o comercializado está ben, pero non está feito para cada caso.

Obradoiro IV: "Avaliación do currículo oculto antiecolóxico dos libros de texto"

Neste obradoiro participaron como docentes Marcos e Arantxa (membros da asociación Verdegala) e como asistentes persoas de distintos sectores: relacións laborais, editoriais, profesorado universitario, profesorado de secundaria, Mestres especialistas e Mestres xeneralistas. A idea de partida coa que se traballou (e conclusión final) é que nos libros de texto si hai temas sobre o medio ambiente ou a natureza, pero non hai intención de mensaxe ecoloxista (currículo oculto).

Obradoiro V: "Contornas Virtuais de ensino e aprendizaxe"

O obradoiro "Contornas virtuais de ensino e aprendizaxe (EVEA)" procurou achegarnos á utilidade dos contornos virtuais de ensino e aprendizaxe, a partir da noción de competencia dixital. Na súa maioría, os xustificantes consideran esencial formación neste ámbito, favorecendo a to-

mada de decisións ao redor de contornas virtuais no contexto educativo dunha forma crítica e construtiva.

Obradoiro VII: "A imaxe das persoas maiores nos materiais didácticos"

O poñente comezou o obradoiro cun interrogante que foi: Cómo se aborda o tema da vellez no currículo escolar? A idea fundamental foi proporcionar aos docentes galegos/as un instrumento dixital potencialmente útil nos procesos de avaliación autónoma de recursos didácticos. O obxectivo final era contribuir a suscitar a reflexión sobre a realidade da vellez e a educación interxeracional no currículo.

Obradoiro VIII: "Dificultades de aprendizaxe nos materiais didácticos"

O interese de quen desenvolven este obradoiro é de reflexionar sobre a importancia de seleccionar recursos para a aula ordinaria que faciliten a inclusión educativa de todo o alumnado. Con este propósito, iníciase a sesión coa visualización de vídeos (como por ex. "El color de las flores") que exemplifican como se pode desenvolver unha práctica educativa inclusiva que atende á diversidade de necesidades, intereses e obxectivos que subxacen na aula.

Mesa redonda: "Avaliar é innovar. Conclusións conxuntas dos obradoiros"

Esta mesa redonda conforma o colofón final ao seminario e con ela queremos facer partícipes a todas/os as/os asistentes, por iso está conformada por elas/es mesmas/os que son convidadas a mostrar as súas opinións do que lles pareceu cada obradoiro. Preocupa o papel que os materiais didácticos ocupan na educación, con máis frecuencia poñemos a atención en recursos pensados para o ensino obrigatorio ou a educación regrada, pero neste seminario quíxose tamén dar cabida á preocupación por outros contextos educativos. Dentro dos problemas existentes arredor dos materiais didácticos témonos centrado neste día e medio na avaliación. A avaliación dos recursos educativos como ferramenta principal para a selección, a adaptación e a creación de novos recursos.

En calquera, caso, vimos de realizar o V Seminario Obradoiro de Materiais en febreiro de 2014, a aínda que estamos pendentes dos resultados, polo que observamos in situ e a pesar dos cambios (homologación) consideramos que haberá futuras edicións, porque segue a crear en nós ILUSIÓN.

V CONGRESO MANUEL LUÍS ACUÑA: "NOS TEMPOS EN QUE ACUÑA ERA BACHAREL"

A POBRA DE TRIVES, 1 E 2 DE MARZO DE 2013

O Congreso Manuel Luís Acuña, organizado cada tres anos, desde 2000, na súa terra natal, Pobra de Trives, chegou á quinta edición, mantendo vivos os obxectivos iniciais de honrar a memoria dos Mestres que, igual que Acuña, fixeron posible a utopía republicana, e foron duramente represaliados, así como concienciar aos veciños e veciñas de Trives, do patrimonio inmaterial que supón para a comarca, o feito de contar cun poeta ilustre, autor de Firgoas, en 1933.

Esta edición, prevista para outubro, foi aprazada para o 1 e 2 de marzo, co que se conseguiu un número aceptable de participantes, con moita implicación nos debates suscitados. Practicamente todos os relatores e relatoras permaneceron en boa parte do Congreso, participando nos debates, destacando tamén a presenza do Alcalde, así como de familiares de Acuña e de Antonio Caneda (mestre de Medos en San Xoán de Río, que foi paseado en 1937).

Por Trives teñen pasado xa nas cinco edicións, prestixiosos especialistas da historia da educación e da literatura galega, así como doutras ramas da historia, e teñen participado mestres e mestras da comarca, así como doutras zonas de Galicia e Portugal. Este ano contamos con 18 relatores e 36 congresistas. Varios grupos de primaria e secundaria, así como veciños de Trives participaron tamén da parte cultural. En efecto, o Congreso, ademais da parte académica, conta cunha rica actividade cultural, que comeza con visitas ao centro Santa Leonor, no que Acuña estudou o Bacharelato, hoxe convertido en centro cultural, para gozar de exposicións históricas e artísticas, e para o recitado de poemas do poeta por parte de escolares. Así mesmo hai charlas divulgativas sobre a figura de Acuña para os estudantes de Bacharelato. Pola tardiña, gozamos de representacións teatrais e concertos. Salientar tamén nesta edición, a proxeccións do documental As Silenciadas de Pablo Ces, sobre as mulleres na guerrilla antifranquista, que foi seguido dun amplo coloquio coa autora do libro que deu lugar ao filme, Aurora Marco.

O libro de Actas da cuarta edición non puido ser presentado, por problemas técnicos, polo que se prevé, presentalo xuntamente co quinto, para unha data próxima, na que se organizará o acto rodeado de outros eventos culturais e educativos.

MESA REDONDA ABERTA: A LOMCE A EXAME

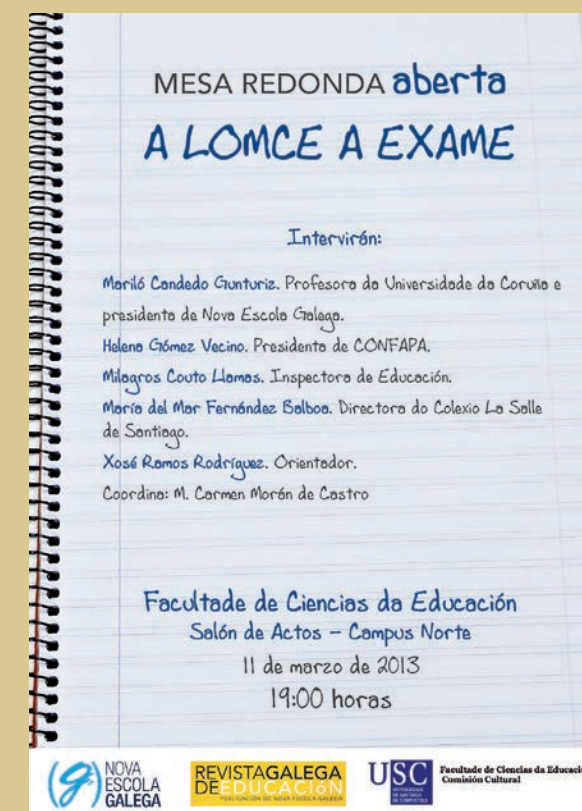
FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN (CAMPUS SUR) - SANTIAGO DE COMPOSTELA,
11 DE MARZO DE 2013

NEG e a RGE organizaron xunto coa USC unha mesa redonda sobre a LOMCE, celebrada o día 11 de marzo ás 19.00h. na Facultade de Ciencias da Educación, no Campus Norte

en Compostela. Nela interviñeron: Mariló Candedo Gunturiz (profesora da Universidade da Coruña e presidenta de Nova Escola Galega), Milagros Couto Llamas (inspectora de educación), María del Mar Fernández Balboa (directora do colexio La Salle) e Xosé Ramos Rodríguez (orientador). Non puido asistir finalmente outra das relatoras convidadas, Helena Gómez Vecino (presidenta da CONFAPA). Actuou como mantedora da mesa M. Carmen Morán Castro (profesora da Universidade de Santiago de Compostela).

O acto contou con presenza de numeroso profesorado e estudantes da Facultade de Educación.

Durante o mesmo tivemos a oportunidade de analizar polo miúdo e debater sobre a LOMCE co alumnado e o profesorado da Facultade de Ciencias da Educación da USC, podendo percibir unha fonda preocupación polo cambio de modelo que esta contrarreforma supón. Máis privatización, máis segregación, máis recentralización, menos comunidade educativa, desprofesionalización do profesorado e presión para o alumnado e as familias. Seguiremos visibilizando as nosas posicións, na defensa do dereito á educación e na procura de prácticas alternativas

XXVII ENCONTRO GALEGO-PORTUGUÉS DE EDUCADORES/AS POLA PAZ. A EDUCACIÓN EMOCIONAL NO MARCO DA EDUCACIÓN PARA A PAZ

VIANA DO BOLO (OURENSE), 26, 27 E 28 DE ABRIL DE 2013

ACTIVIDADE COORGANIZADA POLO GRUPO DE EDUCADORAS/ES POLA PAZ DE NEG, A ASSOCIAÇÃO GALEGO-PORTUGUESA DA EDUCAÇÃO PARA A PAZ (AGAPPAZ), A FACULDADE DE CIENCIAS DA EDUCAÇÃO DA UNIVERSIDADE DE VIGO, O IES CARLOS CASARES E O MOVIMENTO DOS EDUCADORES PELA PAZ DA PORTUGAL (MEP)

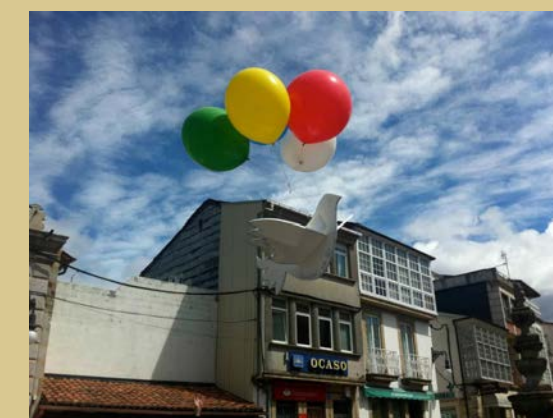
O XXVII Encontro galego-portugués de Educadores pola paz representa o afondamento das liñas de traballo encetadas hai 25 anos pero enmarcadas nesta ocasión na Educación Emocional en tempos de crise, a través do estudo, a reflexión e o intercambio. Facilitando ó profesorado alternativas, ferramentas de traballo para que nas aulas se incorporen todos os aspectos relacionados coa temática e ofrecer argumentos sólidos á hora de incorporar a perspectiva de paz positiva no ámbito educativo. Nesta edición participaron 37 profesores e profesoras de tódolos niveis educativos, dende a Etapa Infantil ata Secundaria.

Tanto a valoración das persoas asistentes, canto as súas intervencións nos coloquios realizados ao remate de cada relatorio, así como o propio contido dos mesmos, como a participación nos obradoiros, permítelle á comisión organizadora facer unha valoración moi positiva do conxunto da actividade. A continuación presentamos unha breve síntese de cada un dos días:

Na primeira xornada, logo da mesa inaugural, o programa comezou cunha táboa redonda na que se repasaban as experiencias vencelladas a este grupo, que é o máis antigo da península en educación para a paz, sendo o seu fío condutor a traxectoria do propio grupo chegando a historia máis actual coa chegada da pomba a Viana de Bolo na edición anterior dos Encontros. A xornada finalizou co "Festival dos abreixiños" onde se ofreceu, non só ós e ás participantes senón tamén á veciñanza da vila, un espectáculo onde a risa era protagonista da man da compañía "Os sete magníficos e mais un" e o do artista Lois Pérez.

Xa o segundo día, a sesión de mañá comeza coa conferencia central a cargo de Carmen Loureiro sobre Educación emocional, proporcionou as bases teóricas e a linguaxe común para abordar o resto das experiencias e obradoiros. Consideramos que se abriron horizontes de pensamento, discusión e reflexión que serán os que constitúan os fundamentos sólidos nos que o profesorado poida apoiarse á hora de incorporar a perspectiva da paz positiva nas clases. Logo dun descanso, presentouse a Revista Galega de Educación nº 54: Construindo os afectos desde a Escola (Nova Escola Galega), onde se revisou os diferentes artigos publicados e as reflexións máis importantes que nela se recollen. A continuación, foi a quenda para mesa de experiencias:

- Los Patojos: Sueños e Ideas en Acción , por Marta Fernández Fernández
- Programa educativo Saraievo, Guerra e Paz , por Sofía Riveiro Olveira
- Visitando unha clase universitaria de Educación para a Paz, por Millán Brea Castro
- Navegando.. rumbo a Paz interior, a Paz social e a Paz ambiental, por Ivana Ribeiro
- Yogaguamansa, proxecto para a iniciación ao ioga do CEIP Aguamansa, por Sole Pomares Chinaa
- Educação para os afectos, por Isaura Sousa
- Experiencia na ONG Jump Prijepolje-Serbia, por María Rodríguez Gradín
- Masaxes para bebés, por Belén Piñeiro

Durante a sesión de tarde, realizáronse os seguintes obradoiros:

1. “Os jogos cooperativos na Educação para a Paz” por Armino GREGÓRIO, professor e representante da Associação Internacional de Educadores para a Paz (AIEP) em Portugal. Membro de AGAPPZ. Neste obradoiro ofrecéronse recursos prácticos para aplicar dinámicas de grupo e xerar o clima positivo necesario en contextos educativos.

2. “A escrita da paz” por Bernardo Carpena, mestre en Vigo e membro de Nova Escola Galega e Carlos Amaral de Filosofía na Escola Secundaria Daniel Sampaio da Sobreda. Neste obradoiro, traballouse diferentes técnicas de escrita onde se produciron diferentes tipos de texto co fío condutor da cultura da paz.

3. “Saber ou sentir? Os métodos e camiños do ioga para emocionarse educando/ensinando” por Ángel Sánchez, Educador Social. Neste obradoiro, ofrecéronse técnica de relaxación e consciencia corporal, e amosouse o corpo como ferramenta para traballar a concentración e a calma e transformar as emocións negativas en positivas.

4. “Obradoiro: Ghanas de leira ca Muñeira” por Lourdes Lista Meira, Mestra de Audición e Linguaxe. Finalmente, neste obradoiro ofreceuse ferramentas ó profesorado para traballar as emocións que xorden a través da danza, a música e o corpo.

A continuación, reunímonos no Pavillón do propio centro educativo para darlle forma ó Punto de Encontro previsto no programa. Neste tempo ós e ás asistentes puideron presentarse e trasladar ó grupo en que temáticas traballan e cales son as inxedanzas e preocupacións máis salientables do seu propio traballo. Despois da cea colectiva, foi o momento da Festa da paz, onde amosouse o aprendido nos diferentes obradoiros ó resto do grupo, e houbo un espazo amenizado con gaitas e cantos.

Na sesión do terceiro día, levouse a cabo unha Avaliación dos propios encontros, onde se deixou espazo para abordala tanto de forma escrita como de forma oral e a Asemblea, que caracteriza a estes encontros, xa que despois de 27 anos xa existe un grupo galego-portugués estable de traballo e convidouse e animouse a que persoas novas se animen a levar a cabo este traballo. Finalmente tivo lugar a Clausura do XXVII Encontro, que estivo vencellada coa homenaxe a Xesús R. Jares, catedrático de Educación para a paz e principal impulsor no nacemento destes encontros coa colocación dunha placa na casa na que naceu e viviu nos seus primeiros anos. E nas que dedicou unhas palabras Beatriz Santos, mestra xubilada de Viana e amiga persoal de Suso Jares. Finalmente fíxose un pasarúas ata a Praza principal da vila, acompañado de gaitas e abrazos ofrecidos polas persoas que o conformaban, e fíxose a tradicional Largada da pomba da paz, protagonizada polos nenos e nenas que alí se atopaban.

As nosas principais conclusións pódense sintetizar da seguinte maneira:

- A cultura da paz e a Convivencia no ámbito pedagóxico e educativo é cada vez máis necesarias, nun mundo individualizado e coas dificultades socio-económicas que son protagonistas na nosa actualidade.
- A educación emocional debe ser un dos camiños para poder xerar esa cultura de paz e convivencia, mencionada no punto anterior. Para iso, os e as educadores/as debemos formarnos e incluír esa perspectiva no noso día a día.
- Tanto a comisión organizadora, como os e as propias participantes valoran de maneira moi positiva estes encontros e a súa temática escollida para esta edición, xa que cumpríronse tódolos obxectivos de forma satisfactoria, e abríronse canles de comunicación e a posibilidade de crear redes de traballo e seguir co intercambio de experiencias de profesionais relacionados coa educación.

IV SEMINARIO SOBRE A MEMORIA: “DA LOITA POLA TERRA Á LOITA POLA DEMOCRACIA, DO AGRARISMO Á GUERRILLA ANTIFRANQUISTA”

RIANXO – BOQUEIXÓN – OROSO, 24, 25 E 26 DE MAIO DE 2013

A convocatoria do Seminario pretendía suxerirles aos asistentes una reflexión sobre o fenómeno do movemento agrario e da guerrilla antifranquista que posibilita un mellor coñecemento do noso pasado máis recente. Tal pretensión arelaba provocar tamén que a actualización dos coñecementos sobre o asociacionismo agrario e a guerrilla antifranquista contribúa, no alumnado indirectamente beneficiario da reflexión, á comprensión do presente e á adopción dunha actitude responsable e solidaria na defensa da liberdade, sen perder nunca a consciencia de cales son os dereitos e as obrigacións de cadaquén.

Participaron na actividade un total de 24 profesores e profesoras. A maior parte dos participantes foron profesionais do ensino secundario público, do ámbito das Ciencias Sociais. Porén, tamén participaron algúns profesores e profesoras doutras disciplinas. Os asistentes procedían practicamente de todo Galicia.

Dous dos relatores inicialmente previstos –Francisco Martínez e Bernardo Maiz– estiveron ausentes por enfermidade. En consecuencia, no desenvolvemento do Seminario participaron un total de cinco relatores/as, responsables das conferencias e das diferentes sesións de traballo de campo:

- Aurora Marco López, Catedrática da USC.
- Xaquín Yebra-Pimentel, profesor de Ciencias Sociais do IES Melide.
- Anxo Collarte Pérez, Profesor de Xeografía e Historia.
- Xosé Manuel Lobato Martínez, Profesor de Secundaria e escritor.
- Manuel Pazos Gómez, Profesor e investigador.

O Seminario organizouse a través de tres eixes temáticos: conferencias plenarias, visionado de material audiovisual e, finalmente, traballo de campo por lugares dispaes dos concellos de Ordes, Frades, Boqueixón, Silleda... onde a guerrilla actuou. Algúns dos momentos, precisamente, do traballo de campo foron especialmente emotivos, como a visita á tumba do Brasileño. Debe ser destacada a presenza entre os asistentes do seu fillo e da súa nora. Víctor García fora enterrado en Moalde (Silleda) polos propios veciños, sen que a súa familia soubese, ata hai apenas catro anos, realmente onde estaba o seu corpo. O seu fillo e a súa nora teimaron durante moito tempo ata que foron quen de dar coa súa tumba.

Entre as principais conclusións do Seminario, os asistentes valoraron, por exemplo, a actividade como un interesante exercicio de análise e comprensión dun fenómeno histórico moitas veces descoñecido e, outras, declaradamente ignorado. Non se trata xa só de que fose analizado o fenómeno da guerrilla e, colateralmente, a situación dos labregos e o seu papel durante o franquismo, senón que foi realizado un interesante exercicio humano de comprensión dunha realidade na que, en efecto, o verdadeiro protagonismo recae nas persoas.

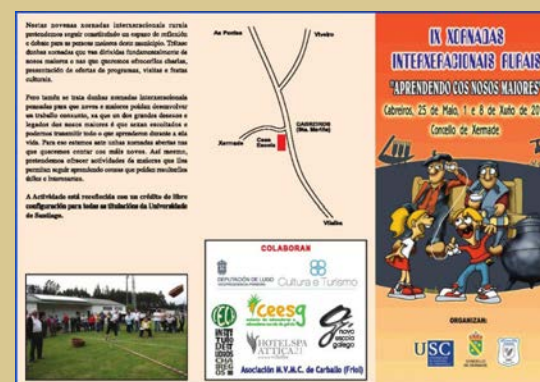
Na actualidade, está practicamente perfilada a edición correspondente ao ano 2014.

IX XORNADAS INTERXERACIONAIS RURAIS

CABREIROS – XERMADE, A TERRA CHA, 25 DE MAIO, 1 E 8 DE XUÑO DE 2013.

As novenas xornadas interxeracionais rurais pretenderon continuar co obxectivo iniciado nas anteriores edicións. As xornadas estiveron dirixidas fundamentalmente aos maiores e rapaces do concello de Xermade e doutras vilas de Galicia. Cómpre destacar este ano a presenza da Asociación de Veciños e Veciñas de Couzadoiro, con quen tivemos a oportunidade de intercambiar numerosas iniciativas e proxectos e puidemos coñecer a experiencia de Cristian, “Cómic e rural: estado da cuestión e ollada dun rapaz”. Na VIII Xornada Chairega do Xogo Popular e Tradicional, contamos coa participación de diferentes membros da Asociación M.V.M.C que nos realización unha demostración do arrebolamento do Goxo. Durante as xornadas tivo lugar o obradoiro “Xoguete Tradicional” coordinado por Manuel Gracia. Durante o segundo día contamos coa Xosé Lois Seixo e o Grupo Pirilampo quen interpretaron numerosas peciñas dos seus traballos. O último día estivo dedicado principalmente a temática “As landras. Un patrimonio material e inmaterial” e tivemos a oportunidade de escoitar diferentes conferencias relacionadas co tema e participar en diferentes obradoiros. Pola tarde tivo lugar a Presentación da “I Invernada de Cine”. Nestes días tiveron lugar as habituais conferencias de saúde e presentación de libros.

RESPIRANDO ALEGRÍA. IOGA DA RISA

CENTRO SOCIOCULTURAL CASTIÑEIRIÑO (SANTIAGO), 8 DE XUÑO DE 2013 .

A idea desta actividade de formación nace do traballo que Ángel Sánchez e Susana Couso veñen realizando dende o curso académico pasado na EEI do Saltillo (Boiro). Observando os enormes beneficios que técnicas como o ioga ofrecen no ámbito educativo, decidimos socializalo nos últimos Encontros de Educadores/as pola Paz celebrados en Viana do Bolo, a través da participación de Angel Sánchez nun dos obradoiros; converténdose nun dos obradoiros máis demandados, xurdiu moito interese por parte das persoas participantes, en continuar con este tipo de formación. Esta situación, lévanos a poñernos en marcha e darlle forma, traballando na súa planificación e deseño, tendo como pilar básico a educación holística.

Enseguida poñémonos a traballar, e dous meses despois, é dicir, en xuño do 2013, lanzamos unha actividade que nos serve de presentación do proxecto, e así comprobar se toda esta demanda xurdida, realmente se materializa. Realízase en Santiago de Compostela co formato dunha sesión de mañá (4 horas, e por tanto sen estar homologada). E, malia ter sido publicitada tan só en quince días, logrouse unha matrícula de 24 persoas de diferentes ámbitos educativos, confirmando dese xeito a existencia dun interese e unha inqueda real por unha nova forma de facer e de traballar.

O obradoiro RESPIRANDO ALEGRÍA. IOGA DA RISA, impartido por Ángel Sánchez, profesor de loga e Dinamizador, pretendeu ser o punto de partida dun proceso de formación-investigación máis amplo que se está a materializar na actualidade.

Foi este un obradoiro destinado a sorprenderse xogando e gozando da nosa propia risa, a afrouxar e vivir plenamente sensacións emocionantes, xa que todas/os temos algo moi especial no noso interior. Facilitáronse así as ferramentas para poder expresalo e vivilo, sen tensións e dun xeito lúdico.

- O primeiro obxectivo era o de presentar de xeito lúdico e vivencial unha proposta de Formación ó longo do curso 2013-2014: un programa, o Re.Cursos, que pretende ser un espazo formativo no que xa estamos a abordar e a practicar dinámicas derivadas do loga e outras técnicas de expresión holísticas. Nesas intencións bosquexabamos xa o programa Re.Cursos coma un espazo que xeraría un grupo de práctica e investigación con varios obxectivos, que se definirían conxuntamente coas participantes no mesmo. Así, os/as participantes disporán da posibilidade de tutoría e seguimento na implementación dos diferentes recursos no seu centro o espazo educativo.

- O segundo dos obxectivos fundamentais encamiñábase a realizar unha sesión vivencial para contactar co Método e recoller as necesidades das interesadas en participar no vindeiro curso no programa Re.Cursos. Igualmente, pretendeuse eliminar tensións, liberándonos de niveis de estrés nocivos; propiciar a vivencia da risa auténtica e sandadora; aumentar a autoestima das persoas participantes; potenciar a capacidade creativa e de compromiso cunha mesma; espertar a conciencia do "aquí agora"; e desenvolver a capacidade creativa.

Baixo este contexto, xa durante o verán do 2013 elaboramos un programa anual que leva por título: RE.CURSOS. RESPIRANDO ALEGRÍA, cunha estrutura diferente ás que levamos realizado en NEG, pois se trata de 4 módulos:

- o Módulo 1: Ámbito físico.
- o Módulo 2: Ámbito Emocional.
- o Módulo 3: Ámbito social.
- o Módulo 4: A Agresividade/Creatividade.

Este módulo foi deseñado, despois da proposta colectiva das participantes que acudiron á xornada de xuño. Aquí contemplamos a colaboración de Carmen Loureiro e do propio programa

de NEG: Vivir Xuntos. Convivir (Lugo). Toda esta formación tiña un fío condutor: o Compromiso das participantes (Compromiso cunha mesma; Compromiso coa formación; Compromiso no ámbito educativo), e onde ofreciamos unha titorización, é dicir, un acompañamento/asesoramento durante dita formación. (Para saber máis sobre o proxecto, tan só hai que visitar o web de NEG).

Ponse en marcha en outubro, pero non somos capaces de materializalo por diversas dificultades que se traducen en non cubrir a matrícula mínima necesaria.

A situación exposta anteriormente, non nos fai desistir, pois as persoas que estamos a organizar esta formación, estamos convencidas de que este tipo de formación (onde a persoa educadora debe transformarse e emocionarse) pode ofrecer as ferramentas e os Re.cursos necesarios para poñer en marcha un proceso de empoderamento dentro do ámbito educativo (ben sexa, dentro do ámbito da escola como do ámbito social, cultural, da saúde...) e por tanto, traballar dende a perspectiva da cultura da paz, a convivencia e o respecto.

Por esta razón, decidimos cambiar de formato e desfragmentar a formación, organizando tan só o primeiro módulo, que se lanzou en Santiago de Compostela, o 8 e 9 de febreiro do 2014, mais a nosa intención é seguir coa idea de poñer en marcha un espazo construído colectivamente, chamado ALMA.Zen, que servirá para formar un grupo de estudo e investigación, e que colectivamente poidamos continuar dando pasos con corazón.

VII ENCONTRO DE DEBATE SOBRE O MEDIO RURAL: CULTURA E SOCIEDADE

GRANXA DE BARREIROS (SARRIA), 27 E 28 DE SETEMBRO DE 2013

Os Encontros de Debate sobre o Medio Rural son unha iniciativa singular que se inicia no ano 2006 e da que se levan desenvolvido seis edicións. Desde os seus comezos pretendeu servir de espazo de encontro e confluencia para dar a coñecer e impulsar accións a prol dun futuro sustentable para o medio rural. Nesta dirección, o papel da cultura e da educación adquire unha importancia estratéxica, tal e como o recoñecen distintos organismos internacionais.

Esta VII edición dos ENCONTROS DE DEBATE SOBRE O MEDIO RURAL: CULTURA E SOCIEDADE celebrouse na Granxa de Barreiros (Sarria). A elección deste espazo relaciónase directamente co propósito de poñer de relevancia a experiencia pedagóxica e cultural de orientación agropecuaria desenvolvida alí a mediados do século pasado, e de recoñecermos nela a pegada de Avelino Pousa Antelo e de Valentín Arias López, persoas dinamizadoras destas iniciativas nese contexto e cunha especial sensibilidade a prol do medio rural desde unha visión propia, en clave de país, no que hoxe podería cualificarse de emprendedurismo endógeno e proactivo.

Velaquí unha breve síntese das distintas actividades incluídas no programa e que se foron sucedendo ao longo dos dous días de encontro:

A primeira conferencia: Do labrego á empresa agraria: declinio e futuro do medio rural foi impartida por Mar Pérez Fra, profesora do Departamento de Economía Aplicada na Escola Politécnica Superior de Lugo (USC). A súa exposición clara e moi interactiva suscitou preguntas e reflexións por parte dos asistentes marcando un ambiente propicio para o debate que se mantivo ao longo dos encontros.

Tamén na tarde do venres tivo lugar a Homenaxe a Avelino Pousa Antelo e a Valentín Arias López. A homenaxe contou coa presenza do profesor e escritor David Otero Fernández, Asunción Fernández Puentes, coordinadora pedagóxica da Granxa de Barreiros e directora do Colexio Fingoi, e o profesor Antón Costa Rico da USC que ademais de como relator exerceu como moderador. Por razóns dunha indisposición non puido estar presente o escritor Agustín Fernández Paz. O acto foi moi emotivo e achegou moito interese aos asistentes. Contouse coa presenza de membros das súas familias. De seguido os asistentes gozaron dun concerto-homenaxe a cargo dos compoñentes do espectáculo musical "A miña primeira Rosalía".

Xa na mañá do sábado 28 desenvolveuse a Charla-coloquio sobre a experiencia da Granxa de Barreiros, a dúas bandas. A granxa de Barreiros e os cursiños para a formación do maxisterio foi o relatorio de Narciso de Gabriel, profesor de Teoría e Historia da Educación na Facultade de C. da Educación da Coruña (UDC) e A granxa de Barreiros, de onte a hoxe. Traxectoria dunha experiencia anovadora, unha segunda achega a cargo de Asunción Fernández Puentes, coordinadora pedagóxica da Granxa de Barreiros. A profusión de información e documentos audiovisuais engadiu elementos do pasado e do presente de enorme interese. Suscitouse un amplo debate e preguntas para coñecer detalles concretos da historia e do momento actual.

Pechamos a mañá coa mesa redonda sobre Experiencias de dinamización sociocultural do medio rural, na que estiveron presentes como relatores:

- o Asociación de Veciños de Cabreiros (Xermade). Xosé Manuel Felpeto.
- o Documental "Somos acá". Plataforma pola defensa do rural e da montaña.
- o Construíndo cidadanía a través da animación sociocultural. Alberto García, técnico municipal de cultura de Boiro.

En tódolos casos os relatorios acompañáronse de material audiovisual que centrou a atención dos presentes. A preocupación das familias, do profesorado e no seu conxunto das comunidades

rurais polo seu propio futuro ligado aos recortes na educación no rural acapara o interese dos participantes. Foron moi ben recibidas as experiencias de animación sociocultural e as reflexións achegadas polos relatores.

Despois do xantar, a primeira hora da tarde continuou a seguinte mesa redonda A escola como axente cultural. Que hai de novo?. Esta mesa achegou experiencias ricas e consolidadas nas que é moi destacable a súa apertura á contorna e a implicación das familias e da comunidade no traballo educativo.

- o O CPI Castroverde, un exemplo de comunidade de aprendizaxe, as relatoras presentaron o proceso mediante o cal o seu centro foi incorporando a presenza de persoas adultas no traballo educativo cotiá. Acompañaron a presentación de elementos audiovisuais que recollen aspectos e valoracións dos participantes nesta experiencia dando pé a un amplo debate entre os asistentes.

- o O CPI Navia de Suarna. Unha traxectoria de dinamización sociocultural. Fernando J. Martínez Yáñez, profesor de Secundaria. Este relatorio evidenciou o esforzo do centro e do seu profesorado por abrirse á súa contorna e implicar á comunidade de referencia no proceso educativo. Tamén é un exemplo de preocupación pola apertura de horizontes, asentada no aprecio do propio medio. Acompañouse de material audiovisual que permitía unha mellor comprensión do conxunto de accións desenvolvidas polo centro.

- o A Escola de Vixoi, unha experiencia interxeracional. Alicia López Pardo, mestra de Educación Infantil. A relatora, profesora xubilada cunha moi ampla experiencia no ámbito da renovación pedagóxica achegou elementos da derradeira experiencia educativa nesta escola, inspirados na lectura actualizada da pedagogía freinetiana.

- o O rexurdir dun proxecto socioeducativo. Asociación Socioeducativa Antonio Gandoi. Sara Paz Combarro, educadora. Esta experiencia ten como punto de partida a conservación e actualización activa do legado da experiencia Preescolar na Casa, referente na educación rural galega. Trátase dun xermolo que empeza a súa andaina e do que a relatora explicou polo miúdo os seus obxectivos e características. As persoas asistentes expresaron a súa confianza no proxecto, lembrando a fonda pegada de Preescolar na Casa e a súa inxustificada perda, ao fío dos recortes que afectan ao mundo do ensino e moi especialmente o ensino rural.

En relación as Conclusións fixéronse propias as demandas reflectidas noutros Encontros relacionadas co desenvolvemento dun plan integral específico do medio rural. Recoñeceuse o labor que nesta liña vén desenvolvendo a Mesa Específica de Educación no Rural. Igualmente considerouse moi importante espallar as experiencias culturais e educativas que se desenvolven desde as escolas e tamén desde o tecido asociativo do medio rural, e avogouse pola creación de estruturas propositivas e de seguimento da educación no medio rural, tal e como sucede noutras comunidades con figuras como Observatorios ou outras fórmulas que integrasen tamén ao ámbito da formación inicial (no caso da universidade e os ciclos superiores de formación profesional) e da formación permanente, así como o ámbito cidadá (familias, tecido asociativo, etc).

Desde o punto de vista da organización é salientable o alto cumprimento dos obxectivos e o clima de debate, moi positivo e facilitador para o intercambio de información. Tamén foi importante a presenza e colaboración das anpas do rural. Constatouse como a hospitalidade e as instalacións da Granxa de Barreiros foron elementos de enorme valor neste sentido. A celebración do concerto homenaxe foi un emotivo agasallo para os asistentes ao acto e tamén para a memoria de Avelino Pousa Antelo e Valentín Arias López, mestres cuxo recoñecemento centraba unha grande parte do Encontro.

V CURSO DE FORMACIÓN SOBRE O PATRIMONIO LÚDICO: "XOGO TRADICIONAL E DESENVOLVEMENTO PSICOMOTRIZ"

CARBALLO, 8 E 9 DE NOVEMBRO DE 2013. ACTIVIDADE COORGANIZADA COA ASOCIACIÓN GALEGA DO XOGO POPULAR E TRADICIONAL

No ano 2009, a Asociación Galega do Xogo Popular e Tradicional e Nova Escola Galega organizaron en Melide unha actividade de formación que pretendeu achegar o estudo do patrimonio lúdico ao ámbito educativo. A resposta obtida por aquela convocatoria, téndose esgotado todas as prazas ofertadas, provocou que se concibise unha segunda edición do Curso no ano 2010, daquela centrada máis especialmente nalgúns didácticas específicas, pero na que non se esqueceron perspectivas máis globais –institucións europeas, universitarias, gobernos locais, ámbitos empresarial...– co obxectivo de ir construíndo unha visión o máis completa posible dos procesos de recuperación dos patrimonios lúdicos nacionais. E, así, ata un total de catro convocatorias sucesivas.

Nesta quinta edición a actividade desenvolveuse en Carballo, a capital de Bergantiños, unha das comarcas máis e mellor definidas a nivel cultural de todo o país, na que o patrimonio lúdico atopa manifestacións específicas e na que se están desenvolvendo interesantes proxectos de recuperación e posta en valor do xogo tradicional: clubs de chave, o Museo Etnolúdico de Galicia, de Ponteceso, desenvolvemento de teses de doutoramento sobre os espazos de xogo, proxectos de longo percorrido nalgúns centros da comarca... Particularmente, o Curso pretendía afondar na relación das prácticas lúdicas tradicionais co desenvolvemento psicomotriz e co crecemento harmónico do ser humano.

Asistiron un total de corenta e tres profesores e profesoras. A maior parte dos participantes foron profesionais do ensino secundario público. Os asistentes procedían practicamente de toda Galicia. Ademais de membros da AGXPT, contou cun total de nove relatores/as externos, entre eles o profesor da Universidade Pablo Olavide, de Sevilla, Julio Ángel Herrador Sánchez.

O Curso contou con sesións de aprendizaxe de xogos e de construción de xoguetes; con obradoiros específicos sobre o xogo tradicional e a música; con relatorios/as plenarios e con comunicacións sobre todo centradas na comarca de Bergantiños.

Os obxectivos do Curso foron razoablemente conseguidos, e mesmo a avaliación dos asistentes foi, en xeral, satisfactoria. Ora ben, a organización, despois de cinco anos de experiencia, valora na actualidade partir de novos enfoques de cara a futuras convocatorias.

Paga a pena, por ser de xustiza, destacar a colaboración do Concello de Carballo na organización, e o seu interese en seguir sendo sede da actividade en posteriores edicións. Tamén debe ser destacada a colaboración inestimable de Apolinar Graña Varela, investigador do patrimonio lúdico na Universidade da Coruña.

VI XORNADAS DE MATERIAIS DIDÁCTICOS: "RECURSOS E MATERIAIS DIDÁCTICOS PARA O ENSINO EN GALEGO"

FACULTADE DE EDUCACIÓN (CAMPUS VIDA) - SANTIAGO DE COMPOSTELA, 20 E 30 DE NOVEMBRO DE 2013. ACTIVIDADE COORGANIZADA COA COORDINADORA GALEGA DE EQUIPOS DE NORMALIZACIÓN E DINAMIZACIÓN LINGÜÍSTICA

As VI Xornadas de materiais didácticos: "Recursos e materiais didácticos para o ensino en Galego", organizadas conxuntamente por Nova Escola Galega e a Coordinadora Galega de Equipos de Normalización e Dinamización Lingüística, tiveron este ano unha intencionalidade práctica, na que os asistentes puideron atopar un espazo de reflexión sobre o emprego dun abano de materiais didácticos innovadores e para o ensino en galego.

Nas sesións teóricas destas Xornadas situámonos ante a cuestión da elaboración dos materiais e dos recursos no conxunto das tomas de decisións co obxectivo de difundir os materiais didácticos innovadores concibidos e promovidos polo profesorado dos diferentes niveis do ensino e tamén dende diferentes colectivos de carácter educativo (concellos, movementos de renovación pedagóxica...) coa finalidade de contribuír á normalización lingüística. Así tamén se pretendeu reflexionar sobre a relevancia e a necesidade de dispor de recursos educativos en galego para os diferentes niveis do ensino.

Deste xeito, os diferentes relatores ofreceron propostas sobre as que os asistentes puideron afondar a temática dos materiais didácticos en xeral, e sobre algunhas tipoloxías de materiais en particular, enfocando este ano, a temática nos recursos e materiais didácticos en Galego.

Os obradoiros foron sesións participativas, onde os/as asistentes tiveron a posibilidade de participar en obradoiros que nos axudaron a crear materiais didácticos e a contribuír á súa distribución.

Na xornada do segundo día realizáronse simultaneamente cinco obradoiros, nos que os asistentes foron rotando segundo os seus intereses profesionais e persoais.

Na mesa redonda Recursos en Galego de apoio no labor docente (I), os relatores da mesma, Valentina Formoso e Ana Castro Pardo (Coordinadora Galega de Equipos de Normalización e Dinamización Lingüística), Carmen Denébola, Mercedes Queixas, Sofía Riveiro e Manuel Caeiro foron dándonos a coñecer os materiais didácticos que eles empregan día a día no seu quefacer diario, así como diferentes recursos que poden ser útiles para poder empregar eses materiais nas aulas e tamén para poder crear outros novos.

Seguidamente, Pilar Sampedro e Cristina Novoa enfocáronnos as Bibliotecas escolares galegas, fornecedoras de recursos diversos e xa para rematar a xornada do sábado, presentouse o libro "Materiais e Experiencias educativas innovadoras" da editorial Toxosoutos e Nova Escola Galega, coordinada por Montse Castro, Helena Zapico e Xesús Rodríguez, na que interviñeron Montse Castro e Xesús Rodríguez e na que salientaron que esta publicación recolle máis de 30 materiais e experiencias "innovadoras" que se desenvolveron en Galicia nos últimos anos. Unha boa parte dos recursos e iniciativas que se recollen no libro pretenden constituírse en ferramentas alternativas ou complementarias aos libros de texto, amosando prácticas innovadoras de traballo na aula e de atención ás diferentes necesidades do alumnado e profesorado.

As sesións de obradoiros desenvolvéronse durante unha mañá, que foi insuficiente para todos os asistentes, que destacaron a necesidade de continuar ou ampliar os tempos deste tipo de actividades.

Destacamos que estes obradoiros tiñan a intencionalidade de amosar aos diferentes asistentes

unha variedade ampla de diferentes materiais didácticos en Galego co fin de animar a crear e empregar materiais didácticos innovadores.

Estes obradoiros foron:

1. Héctor Manuel Cagiao: Recursos Educativos na Rede. Emprego de Moodle.
2. Camino Pereiro: Materiais Didácticos e Proxectos Educativos.
3. Manel Rives: Libros dixitais en Galego. Posibilidades nas aulas.
4. Manuel Caeiro: AREA: Plataforma Web para o desenvolvemento de Actividades e Guías Educativas

Ao longo da xornada de tarde, levouse a cabo unha presentación de ao redor de 20 experiencias de materiais elaboradas polo mesmos docentes, na que se foron presentando cinco experiencias simultáneas co fin de que os asistentes puideran ir rotando polas diferentes experiencias segundo os seus intereses. Deste xeito, cada experiencia foi repetida dúas veces para facilitar que todos os asistentes asistiran a un maior número de presentacións xa que os intereses podían ser diversos.

Finalmente, as Xornadas rematan coa presentación da Obra-recurso Tastarabás na que Antón Cortizas nos narra o proceso de elaboración da obra citada co fin de darnos a coñecer o porqué de dita creación.

Logo de destacar a importancia e interese de coñecer diferentes materiais e diferentes experiencias vividas xa por outros profesionais, o conxunto de participantes resaltaron a importancia de coñecer diferentes materiais como punto de partida para unha creación propia.

Este tipo de actividade pretende ser un espazo de reflexión que xorde con vocación difusora e impulsora de espíritos críticos, construtivos e comprometidos co cambio necesario.

I XORNADAS DA MÚSICA NAS ARTES. HISTORIA, CINEMA, LITERATURA, EDUCACIÓN

LUG2 (LUGO), 13 E 14 DE DECEMBRO DE 2013

O que se tentou facer con esta actividade é mostrar a música desde diferentes puntos de vista e, tamén, as súas posibles aplicacións en distintos ámbitos de traballo ou mesmo de lecer. A música ten, dende sempre, unha importancia social e cultural, pero tamén sensorial e mesmo corporal. É moi diferente a súa aplicación nos diferentes eidos: cine, literatura, educación... pero en todos eles a une un denominador común: é transmisora de sensacións, ideas, imaxes... Trátase de aprender a utilizala e a interpretala.

O coidado do patrimonio musical para coñecemento e goce das novas xeracións constitúe un labor pedagóxico de primeira magnitude e rebélase como un campo de traballo interdisciplinario que precisa das sinerxías entre os diferentes axentes e actores culturais en complicidade co conxunto da comunidade educativa.

Desde o punto de vista da organización e de acordo coa opinión expresada polo profesorado participante desenvóléronse satisfactoriamente os obxectivos previstos. A interacción dos participantes cos relatores e relatoras a través de dinámicas variadas abriu un campo de posibilidades pedagóxicas, consonte cos obxectivos que se marcaron e que a continuación se relacionan:

- a. Coñecer as diferentes aplicacións que ten a música como transmisora de emocións e ideas segundo o contexto e o medio no que se aplica.
- b. Achegarnos ás especificidades de cada medio: cine, literatura... e coñecer as dificultades e as técnicas á hora de traballar coa música.
- c. O ritmo e a psicomotricidade. A importancia da música para o noso corpo.
- d. Establecer un ámbito de reflexións e experiencias sobre como incorporar a música nas aulas e como traballar cos máis pequenos

Faremos de seguido un breve percorrido polo transcorrer de cada un dos días destas I Xornadas da Música nas Artes:

Na tarde do venres tivo lugar a primeira conferencia, "A música para os/as máis pequenos/as", que foi impartida por Gloria Mosquera, mestra e integrante do grupo de música infantil Mamá Cabra. A relatora optou por unha metodoloxía moi práctica. Guitarra en man, fixo que os/as asistentes cantasen con ela e aprendesen diferentes técnicas para facer que os nenos e as nenas participen da música e aprendan a concentrarse e a prestar atención ó que escoitan, sendo capaces de interpretar o significado tanto das letras como das melodías.

A música no cine foi a segunda das conferencias desa mesma tarde, impartida polo cineasta compostelán Alfonso Zarauza, quen explicou a maneira na que el traballa coa música nos seus filmes e das diferentes opcións que un director ten á hora de facer unha película e decidir como vai ser a banda sonora: moita melodía ou pouca, moita música ou pouca... todo dependendo do que se queira transmitir. Ademais, aprendeuse que non só é importante a música en si, se non todo o resto dos sons: os efectos, as respiracións, os sons diexéticos e extradiexéticos... Posteriormente á súa explicación, puidemos ver unha parte do seu último filme "comercial" Os fenómenos e a súa segunda película, gravada en 16mm en branco e negro Encallados, onde a única música que se utiliza é a que sae dun vello tocadiscos.

Xa durante a xornada do sábado, Xosé Xermán Lastra Muruais encargouse de abrir a mañá falando do Grupo Leticia, do colexio Manuel Masdías (Caranza-Ferrol). Trátase dunha experiencia inusual, consistente na formación dun grupo integramente infantil que interpretaba cantigas propias en lingua galega, primeiro para concursar no desaparecido festival de "Cantareliña" que se celebraba en Mugardos, e despois simplemente para pasalo ben e ter contacto coa nosa cultura.

Nacido no 1983, desapareceu hai uns tres ou catro anos trala xubilación de Lastra, deixando atrás actuacións en toda a Península e incluso fóra (Amsterdam, Bruxelas, Suíza...). Lastra acompañou a súa presentación con vídeos e fotografías do grupo, material no que se ía apreciando o paso do tempo e a evolución física dos seus compoñentes, xa que nalgún caso pertenceron á formación desde os 4 ós 26 anos.

A continuación, na mesa redonda "Música e historia. A actividade musical durante a ditadura", estiveron presentes como relatores Mini e Mero, María Manuela e Pilocho. Faláronnos das dificultades que atopaban para actuar, da censura e ó mesmo tempo do espírito crítico e do gran interese cultural e artístico que tiña a xente naquela época. Ó final do seu relatorio interpretaron todos xuntos a cantiga "Irmaus" e, posteriormente, Mini e Mero cantaron "Penélope".

Á mesa redonda seguiu a conferencia "Música e literatura: O meu primeiro Celso Emilio e A miña primeira Rosalía". Xurxo Varela, un dos directores artísticos destes proxectos e encargado de gran parte dos arranxos, fixo unha introdución da relación existente entre a literatura e a música en canto a linguaxe e estrutura, para posteriormente falarnos das dificultades coa que un se atopa á hora de musicar poemas xa escritos por outras persoas e das diferentes percepcións que as distintas persoas teñen sobre os significados das melodías: onde unha persoa percibe tristeza, outra pode sentir alegría, por exemplo. Rematou a súa intervención falando do seu traballo en concreto nestes dous libro-disco e das particularidades da obra de Celso Emilio e Rosalía, que implican tamén particularidades á hora de musicar os seus poemas.

Durante a tarde do sábado, contamos cun obradoiro de percusión impartido por Juan Collazo, percusionista do grupo Odaiko e profesor no conservatorio de Santiago. Nel, Collazo traballou cos asistentes a coordinación, a memorización de parámetros e estruturas e a necesidade do traballo en grupo e a confianza á hora de tocar a través de diferentes exercicios prácticos de percusión corporal e con instrumentos tradicionais galegos.

Por último, as xornadas finalizaron coa asistencia á actuación de "A miña primeira Rosalía", da man de Mini e Mero, María Manuela e Xiana Lastra, que interpretaron unha dúcia de temas baseados nos poemas de Rosalía de Castro e que se inclúen no libro-cd co mesmo nome.

CICLO DE CINE E HISTORIA: CINEMA, MEDIOAMBIENTE E CONFLITO SOCIAL

FACULTADE DE FILOSOFÍA (CAMPUS VIDA) - SANTIAGO DE COMPOSTELA, 13, 20 E 27 DE NOVIEMBRE, E 3 DE DICIEMBRE DE 2013. ACTIVIDADE COORGANIZADA COA ASOCIACIÓN CULTURAL SINE NOMINE, HISTAGRA-GRUPO DE HISTORIA AGRARIA E POLÍTICA DO MUNDO RURAL DA USC E O PROXECTO DE INVESTIGACIÓN "MOBILIZACIÓN POLÍTICA E CONFLITIVIDADE SOCIAL NUN CONTEXTO DE GRANDES CAMBIOS: A GALICIA RURAL DURANTE O TARDOFRANQUISMO E A TRANSICIÓN (1960-1982)".

Esta actividade de formación do profesorado, que se desenvolveu na Facultade de Xeografía e Historia da Universidade de Santiago de Compostela, foi dirixida por Daniel Lánero Táboas, investigador principal do proxecto de investigación "Mobilización política e conflitividade social nun contexto de grandes cambios: a Galicia rural durante o tardofranquismo e a transición (1960 – 1982)". Trala realización da mesma, coidamos ter acadado os seus seus obxectivos máis salientables, que foron os seguintes:

- Poñer de manifesto a importancia de introducir nos currículos os problemas do mundo actual.
- Concienciar o profesorado sobre a necesidade de transmitir nas aulas valores como a solidariedade, a tolerancia, etc.
- Sensibilizar os asistentes sobre a posibilidade do uso do cine como material de traballo na aula.
- Dotar o profesorado de materiais concretos relacionados co currículo da materia de Historia Contemporánea.
- Actualizar coñecementos e presentar un estado da cuestión dende o punto de vista historiográfico sobre algúns aspectos do currículo da materia de Historia Contemporánea.
- Inflúir nos asistentes para mobilizar as ideas e espertar o espírito crítico arredor de problemas sobre os cales, por seren coñecidos, moitas veces obviámos reflexionar.

O Ciclo de Cine e Historia: Cinema, medioambiente e conflito social contou con catro sesións de traballo principais, que pasaremos a describir nas seguintes breves liñas:

Durante a primeira sesión, tras facer unha breve introdución ao ciclo, Daniel Lanero presentou ao relator, Lorenzo Fernández Prieto, catedrático de Historia Contemporánea da USC, quen comezou a súa exposición cunhas breves referencias aos documentais que corresponden a esta sesión: Autopista, unha navallada á nosa terra (1977) e O monte é noso (1978), dos que Llorenç Soler é autor. Trátase de documentais militantes, feitos no seu tempo cunha mirada "bastante antropolóxica". Para entender estes documentais de hai case corenta anos, mesmo para entender a proxección ao presente dos problemas tratados, cómpre saber que a metade do territorio galego é monte comunal, unha realidade que se dá en Galicia e noutros moi poucos territorios europeos. Unha realidade que intentou rachar o réxime liberal dende o século XIX e a ditadura franquista coa súa política repoboadora (eucalipto, piñeiro) que pretendía especializar o monte galego na produción forestal. O propio réxime tivo que dar marcha atrás, en certa maneira, en 1968 cando unha sentenza do Tribunal Supremo obrigou a devolver a propiedade dos montes ás comunidades de veciños. Rematado o visionado dos documentais, abriuse unha quenda de debate no que se falou das posibles semellanzas entre os conflitos medioambientais da época estudada e os da actualidade, das semellanzas e diferenzas na resposta social, da postura do campesiñado ante as transformacións económicas e políticas, etc.

Carme Alvarinho Alejandro, profesora no IES de Sar (Santiago de Compostela), foi a encargada de presentar a segunda sesión do Ciclo, que se celebrou o mércores 20. A profesora, que

dixo que o protagonista da sesión era a auga, presentou a Raúl Sotuelo Vázquez, tamén profesor de Ensino Secundario (IES de Porto do Son), de quen destacou a súa experiencia no terreo da formación do profesorado así como a súa traxectoria investigadora, especializada en movementos migratorios. Raúl Sotuelo, autor dun traballo sobre as repercusións da construción do embalse de Castrelo de Miño nos anos sesenta, comezou o seu relatorio resaltando o feito de que nun primeiro visionado do filme da sesión (La selva esmeralda) non lle foi doado atopar puntos de coincidencia co tema da súa exposición. Unha exposición, dixo, preparada sobre o feito de que a maior parte das persoas asistentes ao ciclo están dedicadas ao ensino secundario.

Xa na terceira sesión, Ramón López Facal, profesor da USC, presentou a Alba Díaz Geadá, quen acaba de acadar a máxima puntuación na defensa da súa tese de doutoramento: Mudar en común. Cambios económicos, sociais e culturais no rural galego do franquismo e da transición (1959-1982); un traballo que inclúe un apartado sobre a mobilización contra a construción dunha central nuclear en Xove (Lugo), que é o tema da sesión. Alba Díaz destacou a multiplicidade de puntos de vista para acercarse a esta cuestión, deixando ben claro que ela non estudou o proceso de mobilización en se mesmo senón como un instrumento para coñecer os cambios e as permanencias na actitude do campesiñado labrego. Axentes, repertorios de protesta ou motivacións son aspectos sobre os que falou Díaz Geadá, quen tamén insistiu na importancia do contexto político no que se deu o conflito de Xove. Marcando distancias entre a Galicia do momento e o País Vasco (neste caso, o recurso á violencia, a presenza de ETA constitúe o elemento diferenciador), quixo destacar, por outra banda, o tratamento que Lemoniz, la central fantasma, dá aos veciños, que tan soamente aparecen ao final do documental.

Tralo visionado do filme, abriuse unha quenda de intervencións nas que, unha vez máis, se falou das posibilidades que ofrece Lemoniz para as aulas así como dos problemas medioambientais actuais.

Finalmente, o día 4 de decembro celebrouse a derradeira sesión do Ciclo. Xaquín Rudido Muñiz foi o encargado de levar a diante a sesión na que se visionou A mirada de Anna, documental no que a fotoxornalista catalana repasa a Transición en Galicia. Xaquín Rubido é un ecoloxista de longa traxectoria de activismo sociopolítico. Participou na creación do Sindicato Agrario Galego, no Círculo de Información e Estudos Sociais (CIES), na formación da Coordinadora Veciñal de Montes en Man Común de Pontevedra, na Comisión Cidadá en Defensa da Illa de Cortegada... Na actualidade é voceiro da Plataforma Nunca Máis. A persoa axeitada, xa que logo, para comentar A mirada de Anna, filme no que se nos fala, entre outros moitos temas, da construción da Autopista do Atlántico, do conflito de Xove, dos montes en man común, etc. O comentario de Xaquín Rubido tratou dos movementos sociais na Transición e hoxe, das diferenzas e das semellanzas.

Non nos queda nada máis que agradecer a participación de todas as persoas que colaboraron neste curso: quen se encargou dos relatorios, asistentes e responsables das burocracias, que non son poucas.

GALA NEG "PARA SEGUIRMOS CAMIÑANDO"

AUDITORIO DE GALICIA (SANTIAGO DE COMPOSTELA), 30 DE NOVIEMBRE DE 2013

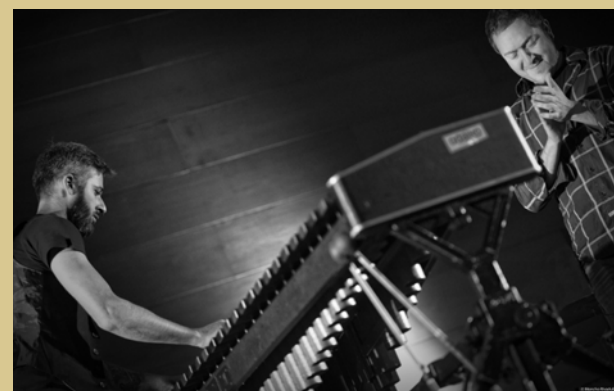
As difíciles condicións actuais, coa ausencia total de axudas por parte das administracións, existen desenvolvermos accións alternativas para podermos sustentar economicamente o noso proxecto asociativo. Con este propósito, celebramos a gala de apoio a Nova Escola Galega, baixo o título de "PARA SEGUIRMOS CAMIÑANDO", que tivo lugar na Sala Mozart do Auditorio de Galicia o día 30 de novembro e na que estivemos arroupados/as por artistas excepcionais.

Foi unha tarde-noite ben fermosa e, en liñas xerais, valoráronse positivamente os resultados obtidos trala gala, coidando que se acadaron os obxectivos perseguidos, isto é, lograr financiamento –preto duns tres mil euros–, así como a satisfacción dos asistentes.

Tivemos sen dúbida unha ocasión ben acaída para reivindicarmos arredor da música e da palabra a vixencia das ideas que defendemos, precisamente nun momento no que sufrimos o maior ataque á educación pública e á lingua, que desde o noso nacemento podemos recordar.

Moitas grazas a tódalas persoas asistentes e tamén ás que colaboraron mercando unha fila 0. Tamén ós grupos e amigos que nos acompañaron desinteresadamente coa súa música e o seu traballo e que compuxeron un luxo de programa: Agustín Fernández Paz, Alberto Mancebo, A miña primeira Rosalía (Mª Manuela, Mero, Mini e Xiana Lastra), Odaiko, Os d'Abaixo, Tamara Sánchez, Sergio González e Moncho Rivadulla. A nosa emocionada gratitude a este grupo de magníficos artistas, moitos dos cales xa colaboraran con nós noutras ocasións, nas nosas propias actividades ou con motivo dalgunhas presentacións da Revista Galega de Educación. Desta volta fixéronnos un novo agasallo, precisamente neste ano que se faciamos trinta desde os nosos comezos.

PROGRAMA "VIVIR XUNTOS, CONVIVIR"

Un grupo de persoas encabezado por Berta López continuou co labor iniciado no ano 2005, desenvolvendo o Programa Vivir Xuntos convivir, en colaboración coa Concellería de Educación do Concello de Lugo e Educadores pola Paz de Nova Escola Galega.

Durante o ano 2013 desenvolvéronse as seguintes actividades:

- Obradoiro para rapaces: Mediación escolar e axuda entre iguais. Nivel 2. Formación de Alumnado Mediador. Febreiro 2013.

Foi impartido por Marina Villamarín Díaz e Berta Dolores López Álvarez. Cunha duración de 10 horas, asistiron alumnos e alumnas (un total de 18 alumnos) de todos os IES da capital:

- IES Lucus Augusti
- IES San Xillao
- IES A Nosa Señora dos Ollos Grandes
- IES XOAN Montes
- IES Leiras Pulpeiro
- IES Muralla Romana

- Curso para profesores de ESO e BAC. Decembro 2013.

- Obradoiro 2: Aprendizaxe cooperativa, un mecanismo para afrontar a disrupción

Impartido por X.A. Barral e Berta López

Duración: 7 horas. (Unha sesión práctica, para preparar material de distintas materias e logo levala á aula)

- Obradoiro 3: Estilos de comunicación. Comunicación non violenta (nivel II)

Impartido por Carmen Sarmiento Marqués.

Duración: 6 horas

- Obradoiro 4: O xogo cooperativo: a creación de vínculos afectivos rebaixa tensións dentro da aula

Impartido por Branca Nazaré Guerreiro Muñoz

Duración: 5 horas

- IV XUNTANZAS DE ALUMNADO MEDIADOR: Cultivamos emocións e divulgamos a Mediación.

Celebrada os días 10 e 11 de maio na residencia xuvenil Lugo II, no evento participaron un total de 32 alumnos e alumnas de toda Galicia, así como o seu profesorado. A organización da xuntanza correu a cargo do programa Vivir Xuntos, Convivir do concello de Lugo, Nova Escola Galega - Educadores pola Paz. Responde a unha idea de educar na convivencia baixo un modelo que pretende potenciar a participación do alumnado como axente activo na prevención e resolución de conflitos.

Mentres mediadores e mediadoras traballaban nos obradoiros, Javier García Barreiro realizou a presentación do libro Mediación na práctica. Tamén houbo unha reunión do profesorado asistente para analizar o traballo de mediación nos centros educativos e propostas para as próximas Xuntanzas.

Contouse asemade coa visita de Ana María Pérez Veiga, directora do CPI de Castroverde, que nos informou do traballo que se está levando a cabo alí sobre "Comunidades de aprendizaxe".

Asistiron ás Xuntanzas un total de 7 profesores/as e 32 alumnos/as dos seguintes centros:

- IES Lucus Augusti (Lugo)

- IES San Xillao(Lugo)
- IES A Nosa Señora dos Ollos Grandes(Lugo)
- IES XOAN Montes(Lugo)
- IES Leiras Pulpeiro(Lugo)
- IES Muralla Romana(Lugo)
- IES de Monterroso (Monterros-Lugo)
- IES do Camiño (palas de Rei-Lugo)
- IES Carlos Casares (Viana do Bolo -Ourense)
- IES Fin do Camiño (Fisterra-A Coruña)
- IES de Teis (Vigo-Pontevedra)

Hora	VENRES 10 maio
10:30	Recepción e entrega de materiais
11:30	Inauguración das Xuntanzas
12:00	Xogos Cooperativos a cargo de Belén Piñeiro
14:00	Xantar
16:00	Obradoiro I: Educación Emocional na Mediación. Coordina Adriana Fdez Lagoa Obradoiro II: Cor e Movemento en Mediación. Coordina Anxos Romeo
17:30	Descanso
17:45	Obradoiros (continuación)
19:30	Presentación do traballo realizado por Miquel R. Carretero
21:00	Cea
22:00	"Risas e risas"

Hora	SÁBADO 11 sábado
9.00	Almorzo
9.30	Obradoiro II: Cor e Movemento en Mediación Obradoiro I: Educación Emocional na Mediación
11:00	Descanso
11:15	Obradoiros (continuación)
13:00	Xantar
13:45	Actividade sorpresa a cargo do persoal do Luq2
16.30	Asemblea. Avaliación das Xornadas Conclusións e posta en común a cargo de Belén Piñeiro
18:00	Clausura das Xornadas Despedidas

- GRUPOS DE TRABAJO

D O C U M E N T A C I Ó N

GRUPO CAMBELA

TRAZOS QUE NOS DEFINEN

- Un eixo central de investigación: a práctica educativa inclusiva e democrática.
- A procura de fundamentación teórica con especialistas nos diferentes temas.
- As relacións con outros colectivos e institucións.
- Un funcionamento democrático.
- A implicación na dinamización dos centros nos que traballamos.
- A disposición para compartir e espallar o noso traballo.
- A conciencia de pertenza a NEG:anovando, aprendendo e galeguizando.

Funcionamento de Cambela como grupo

Neste apartado hai cambios importantes respecto ao curso anteriores, pois centrámonos na procura e experimentación dun xeito de organizarnos que se axustara ás novas necesidades que viñamos percibindo nos últimos tempos.

Acordamos realizar encontros trimestrais, que complementariamos con aquelas reunións imprescindíbeis para preparar a asemblea anual de NEG, e para valorar conxuntamente, ao remate de cada curso, o vivido nel, e deseñar o seguinte. Os demais asuntos resolvémolos a través da comunicación virtual e telefónica.

Os Encontros trimestrais realizámoslos ao longo dunha fin de semana que intentamos sexa fóra de Santiago. Neles contemplamos tempo de formación-investigación (iniciámola co tema das "Necesidades relacionais"); tempo para compartir experiencias e recursos e tempo de lecer.

Este curso 2013/14, a coordinación está a cargo de Esther Vázquez Otero, e a vicecoordinación a cargo de Lourdes Campoy de la Torre.

A representante no secretariado segue a ser Esther Vázquez Otero e a da comunicación da información xurdida no secretariado entre as súas reunións mensuais Teresa Ferreiro Ferreiro.

Cambela no Grupo de Formación

Este grupo, impulsado inicialmente por Cambela, segue estando formado por 14 profes, de distintos niveis educativos, e máis a psicóloga coa que nos formamos en Análise Transaccional Integrativo no eido educativo.

Nas nosas reunións mensuais, afondamos nos temas da nosa práctica escolar a través dunha formación que Isabel López Arias dirixe situándose nas experiencias concretas nas que as docentes aportamos e nas demandas que formulamos.

No 2013, continuamos desenvolvendo o proxecto iniciado o curso anterior no CAFI: "Acción tutorial para medrar e convivir (alfabetización emocional)"

E con el, os temas que foron xurdindo nas nosas aulas (do, emocións, necesidades emocionais...) e os xeitos de manexalos (a indagación, a sintonía...) para avanzar na alfabetización emocional do alumnado e nas súa motivación para aprender. Tamén apoiamos as iniciativas que xurdiron de espallar este xeito de traballar entre orientadores e docentes a través do CAFI e aquelas que impulsaron nos seus centros algunhas das nosas compas (coa AMPA, e coas familias dos alumnado da propia titoría).

Cambela en NEG

Seguimos desenvolvendo o noso traballo no marco de NEG, e participamos na vida da asociación a través da asistencia ás reunións mensuais do Secretariado. Apoiamos e gozamos daquelas actividades que nos é posible, como foi a gala benéfica musical.

Proxectos

Os nosos obxectivos céntranse :

- En avanzar na acción tutorial a través da alfabetización emocional.
- Na investigación das necesidades relacionais a través de dinámicas que partindo da formación previas se desenvolvan a través de procesos de acción-reflexión-acción.
- En espallar as nosas descubertas.
- En instaurar dinámicas de funcionamento nos grupos de traballo que nos permitan acadar os nosos obxectivos economizando enerxía e mellorando a cohesión e o benestar persoal e do grupo.

GRUPO CAVILA

O Grupo Cavila, constitúese por profesionais do ensino: mestras/es, pedagogas/os, estudosos universitarios e persoas que comprenden a importancia de reflexionar sobre os materiais didácticos e os recursos que empregamos no ensino. Dende hai 13 anos vimos coincidindo nun espazo de debate e reflexión sobre este tema desenvolvendo propostas de actuación cara a mellora do traballo de avaliación dos materiais no contexto galego e fóra del. Desenvolvemos diferentes actividades relacionadas cos materiais como o congreso da Fenda Dixital ou as Xornadas de materiais (antes Congreso).

Vimos desenvolvendo a nosa actividade preocupándonos fundamentalmente pola reflexión e sobre o papel dos recursos educativos nos procesos de ensino e aprendizaxe, da avaliación dos materiais e a súa elaboración. A avaliación dos materiais didácticos axúdanos a seleccionar, pero sobre todo a elaborar materiais máis coherentes cun modelo e proxecto de escola concreto. Así mesmo, axuda a facer un uso máis coherente e crítico dos materiais en relación cos proxectos educativos e curriculares de centro. A avaliación axudaranos tamén a repensar o significado dos materiais didácticos nos diferentes momentos do curso e coñecer cales son as consecuencias que se derivan na práctica do uso que se realice dos mesmos. Un ano máis e por quinto consecutivo, tendo en conta a demanda e a necesidade deste tipo de formación docente en concreto, decidimos desenvolver un seminario máis sobre avaliación de materiais, e que responde a características semellantes a anteriores edicións.

Deste xeito, e seguindo a mesma filosofía que nos animou a iniciar naquel 2010, un ciclo de seminarios-obradoiros sobre a temática de avaliar materiais, tratamos na IV edición do Seminario de avaliación de materiais didácticos: O proxecto Abalar, cara a onde?, celebrada no 2013 seguir ampliando o coñecemento sobre a avaliación dos materiais en contextos reais e prácticos para a/o docente, afondando no propio profesorado, faise necesario continuar e consolidar a existencia destas sesións práctico-reflexivas. Por suposto, e respondendo as críticas construtivas que todos os anos nos veñen manifestando os asistentes, aplicamos algunhas novidades ao formato, como é posibilitar un número de obradoiros interesantes, contamos ata con 10 alternativas de asistencia con expertos avaliadores e continuamos desenvolvendo actividades cun formato de debate ampliando, así, o foro de acción das/os asistentes, aspecto que segue a ser a nosa prioridade.

GRUPO DE EDUCADORES/AS POLA PAZ

EDUCADORES/AS POLA PAZ é un grupo de profesores e profesoras dos diferentes niveis educativos, así como educadoras sociais, integrado no Movemento de Renovación Pedagóxica (MRP) NOVA ESCOLA GALEGA que ten como finalidades fundamentais a investigación e divulgación da Educación para a Paz (EP), así como os propios de Nova Escola Galega.

A maneira de actuar é sobre todo a través do correo electrónico, pois estamos moi espalladas as persoas do grupo, é un grupo consolidado que segue a traballar nos fins establecidos:

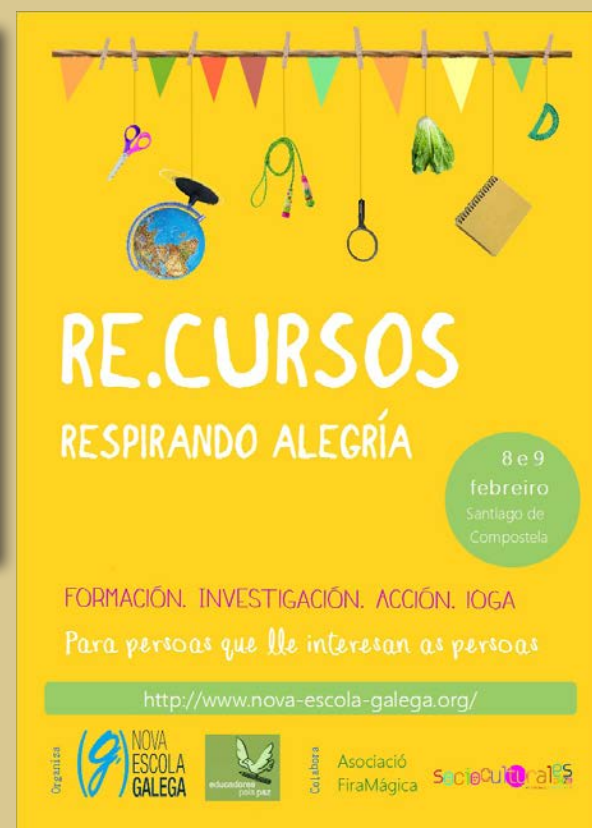
- Sensibilizar sobre a necesidade de incorporar nos proxectos educativos de todas as áreas e niveis educativos os valores da paz.
- Impulsar os tres niveis de achegamento á paz: a investigación, a acción e a educación para a paz.
- Crear e facilitar ós docentes materiais didácticos relacionados coa ampla cosmovisión da paz.
- Espallar a cultura de paz asentada na vivencia dos dereitos humanos, na xustiza social, no desenvolvemento sostíbel e na democracia.
- Difundir o compromiso coa defensa da lingua e cultura galegas.
- Fomentar a xestión democrática dos centros.

Durante este ano 2013 o traballo realizado céntrase fundamentalmente en dúas iniciativas:

Por unha parte, a organización do XXVII Encontro Galego-Portugués de Educadoras/es pola Paz, que desta quenda tivo lugar os días 26, 27 e 28 de abril de 2013, no IES Carlos Casares (Viana do Bolo), vila que viu nacer a Suso Jares. Cómpre sinalar tamén que na actualidade estase a traballar na coorganización do XXVIII Encontro Galego-Portugués de Educadoras/es pola Paz, que se celebrará os días 25, 26 e 27 de abril de 2014 en Chaves (Portugal).

Por outra parte, ao longo do ano 2013 e con continuidade plena no 2014, xurdiu no seo do grupo unha nova liña de traballo e proxección: RE.Cursos. Respirando Alegría. Trátase dunha iniciativa xurdida do labor que Susana Couso e Ángel Sánchez veñen realizando dende o pasado curso na EEI do Saltillo (Boiro), ao analizares e vivenciar os grandes beneficios que técnicas como o ioga ofrecen no ámbito educativo. O primeiro obradoiro, Respirando Alegría, loga da Risa tivo lugar no mes de xuño de 2013 en Santiago de Compostela, erixíndose en punto de partida dun proceso de formación-investigación máis amplo e integral que se está a materializar na actualidade a través do impulso de RE.Cursos e ALMA.Zen, que están a agromar con forza e alegría.

GRUPO DE NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA

O traballo relacionado co ámbito da normalización lingüística ten en NEG unha dimensión transversal, de xeito que as accións dos grupos de traballo e as actividades que se desenvolven supoñen sempre unha nova achega na liña dun ensino galeguizador.

De maneira específica e por tratarse dun tema nuclear para a asociación, o Secretariado en colaboración co grupo propón iniciativas de distinto alcance a desenvolver de maneira coordinada. En boa medida esta fórmula de traballo explícase tamén porque varios membros do Secretariado o son do grupo, e porque nos últimos anos, a cuestión do idioma centrou gran parte do debate político e socioeducativo, esixindo por parte da asociación un seguimento continuado, que se acentuou coa chegada do Partido Popular ao goberno impulsando, cunha intensidade demoleadora, accións regresivas para a normalización lingüística no ámbito do ensino.

Resulta salientable a participación en debates no marco de actividades de formación nos medios de comunicación, en accións relacionadas con este asunto.

GRUPO NEG LUGO

Durante o ano 2013 mantivéronse reunións esporádicas do grupo con asistencia irregular e con algunhas baixas e tamén con novas incorporacións.

Nestas xuntanzas tratáronse temas educativos de interese no momento, os temas do Secretariado de NEG, as actividades do grupo de Educadores/as pola Paz – NEG e do grupo Vivir Xuntos Convivir.

As persoas que formamos o chamado grupo de Lugo traballamos distribuídos nas actividades antes citadas da Educación pola Paz e nos temas de Convivencia en Vivir Xuntos. A maioría comparte as dúas actividades e algunhas a asistencia ao Secretariado nacional de NEG. Destacar tamén que participamos na presentación en Lugo dos números 54 e 56 da RGE: REVISTA GALEGA DE EDUCACIÓN.

As previsións para este ano 2014 son as de manter o grupo, inda que as xuntanzas son menores pois as axendas non permiten máis.

Os esforzos céntranse no seguimento do control organizativo dos encontros da paz de do programa Vivir xuntos, convivir, na representación no secretariado e no apoio ás iniciativas que xurdan por parte das e dos socios e, en definitiva, en seguir sendo o referente de NEG nesta zona do país.

• ACTIVIDADES 2014

D O C U M E N T A C I Ó N

Chegamos ás X Xornadas Interxeracionais Rurais con moita ilusión. Os anos anteriores foron un tempo e un lugar de encontro onde veciñanza, profesionais, xóvenes e maiores intercambiamos saberes, experiencias, cultura, reflexións... Este ano veciñas e veciños do Concello contarannos a súa visión destas Xornadas, o que representan para elas/es, entre outras cousas.

No 2014 estamos especialmente motivados polo valor que ten que unhas Xornadas no rural alcancenNo 2014 estamos especialmente motivados polo valor que alcancen xa os dez anos.

Motivados tamén porque a través de Brinquedia celebraremos os VIII Encontros escolares de Xogo Tradicional, visitándonos colexios de todo Galicia, artesáns do xoguete tradicional, demostracións de xogos tradicionais, contancontos... Asimesmo visibilizarase a vida dunha muller do noso concello, na emigración. Unha historia de vida coma outras tantas, poñendo en valor a súa singularidade. Este documental verase completado coa Exposición do Consello da Cultura Galega, "Luces de Alén Mar. As escolas de americanos en Galicia", sobre a emigración en América.

Desde a organización desexamos que disfrutedes das X Xornadas Interxeracionais Rurais. *Aprendendo cos nosos maiores.*

COLABORAN:

X XORNADAS INTERXERACIONAIS RURAIS

"Aprendendo cos nosos maiores"

CABREIROS 24, 31 DE MAIO E 7 DE XUÑO DE 2014
CONCELLO DE XERMADE

TELÉFONO DE CONTACTO: 619 54 70 72 www.concellodexermade.com

ORGANIZAN:

DIA 24 DE MAIO

10:00 *Acto de apertura*

Excmo. Sr. Alcalde do Concello de Xermade, Xunta de Galicia, Universidade de Santiago, Asociación de Veciños de Cabreiros, Deputación de Lugo, BRINQUEDIA...

10:30 “10 anos das Xornadas Interxeracionais Rurais”

Mesa redonda: Por que necesitamos dinamizar o medio rural?

Coordina: Francisco Xosé Candia. (Facultade de Formación do Profesorado (Campus de Lugo, USC).

Interveñen: Xosé Manuel Cid. (Facultade de Ciencias da Educación. Ourense).

Alicia López Pardo (Mesa Galega de Educación no Rural).

Alfonso Blanco. (Asociación Cultural Xermolos. Guitiriz).

Geix- Grupo de Xerontoloxía do Colexio de Educadoras/es Sociais.

Veciños e Veciñas de Cabreiros e do Concello de Xermade.

12:00

Presentación do I Premio de Investigación “Xermade na historia”.

14:00 Xantar conmemorativo dos 10 anos.

Inscripcións na A. VV. Cabreiros ou no Concello.

Tarde: 18:30

Inauguración da exposición: “Luces de Alén Mar. As escolas de americanos en Galicia”

Ramón Villares Paz. Presidente do Consello da Cultura Galega e veciño de Xermade.

19:00

Presentación do documental: “A trenza do pelado”.

Historia de vida de Dina Fernández Ladra (Lousada)

Guión e dirección de Xosé M. Felpeto (veciño de Cabreiros), realización (Fernando Fresco, veciño de Cabreiros) e Dina como protagonista- veciña de Lousada que estivo 44 anos en Arxentina).

DIA 31 DE MAIO

10:00-20:00 VIII Encontro Escolar do Xogo Tradicional.

Organiza: Brinquedia (Rede Galega do Xogo Tradicional),

Colaboran: Asociación de Veciñas/os de Cabreiros,

Concello de Xermade e Universidade de Santiago.

Contaremos con alumnado, familias, e mestras/es de toda Galicia. Convidamos a participar a todas aquelas persoas que o desexen, tanto de Xermade, coma doutros concellos.

PROGRAMA:

10:30-11:00: chegada e recepción de participantes.

11:00-14:00:

- Práctica de **xogos**.
- Obradoiro de **construción de enredos**.
- Obradoiro de **xogos musicais**.
- **Demostracións de artesanías**.
- **Espazos expositivos e de venda**.

14:00-15:30: parada para xantar.

15:30-17:30: **Contacontos** para os máis pequenos con **Charo Pita**.

Exhibición e práctica de xogos e deportes:

- Chaves de Ferrolterra, Ourense e Santiago.
- Loita Tradicional Galega (A Cambadela, A Estrada).
- Billarda (Asociación Cultural Ecobateas).
- Birlos: da Órrea e de Parada de Sil.
- A Cocha: Asociación Cultural O Teixeiro (Piornedo, Os Ancares).
- Arrebolamento do goxo e Piñagoxo (Asociación Carballo Vivo, Friol).
- XOTRAMU (Xogos Tradicionais de Muimenta).
- AGXPT (Asociación Galega do Xogo Popular e Tradicional).

Entrega de agasallos a alumnado participante e colaboradores/as.

DIA 7 DE XUÑO

10:30-1130

Camiños Reais: Xermade como encrucillada de camiños.

Investigación sobre o Camiño Real da Carba (Mondoñedo- Ferrol).

Ponente: Antonio Riveira Requeijo

12:00-13:00

Conferencia: “Como tentar ser FELIZ nun mundo en crise”

Ponente: Raúl Davila. AEDIPE (Asociación Española de Dirección e Desenvolvemento de Persoas)

13:15

Clausura das Xornadas Interxeracionais Rurais

Informações e Inscrições

EXPOSIÇÃO E VENDA DE MATERIAIS:

Durante o Encontro, haverá exposição e venda de materiais. As pessoas/grupos que queiram desenvolver uma destas actividades devem comunicá-lo, antecipadamente, à organização.

INSCRIÇÕES:

Inscrições por correio electrónico, correio postal ou fax, acompanhadas de comprovativo de pagamento a:

A. PORTUGAL:

APAP (Associação Portuguesa de Animação e Pedagogia)
Apartado 506, 5400 Chaves (Portugal)
Tel.: 351-918421866
E-mail: portelinha@utad.pt
SWIFT/BIC: TOTAPTPL
IBAN: PT50001800031066653502080

B. GALIZA:

Educadores Pola Paz - Nova Escola Galega
Apartado 586, 15700 Santiago de Compostela (Galiza, España),
Tel./Fax: 981 56 25 77 (Nova Escola Galega)
E-mail: neg@mun-do-r.com
SWIFT/BIC: CAGLESMMXXX
IBAN: ES7720800300853040089500

PREÇOS:

1. Inscrição e pensão completa, em quarto duplo:

- a) Sócias/os de NEG; sócias/os do MEP; Educadores e Professores do CFAEATB; Instituto de Filosofia do Porto; estudantes e desempregadas/os, até 14 de Abril: 120€; depois dessa data: 125€
- b) Restantes pessoas: 125€, até ao dia 14 de Abril; depois dessa data, o preço é de 130€.

Para facilitar o alojamento AO MAIOR NÚMERO DE PESSOAS, NÃO HAVERÁ QUARTOS INDIVIDUAIS, exceto em casos devidamente autorizados pela organização. Nestes casos será pago um suplemento de 30 €.

Preços especiais para estudantes, consultar no correio-e xcld@uvigo.es

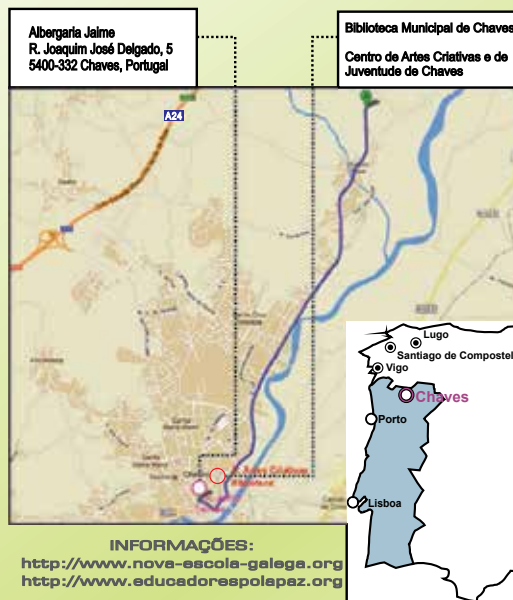
2. Só inscrição

- a) até ao dia 14 de Abril:

- Sócios/as de NEG; sócias/os do MEP; CFAEATB; Instituto de Filosofia do Porto e Casa do Professor: estudantes e desempregados/as 30€
- Restantes pessoas: 40 €.

- b) depois de 14 de Abril:

- Sócios/as de NEG; sócias/os do MEP; CFAEATB; Instituto de Filosofia do Porto e Casa do Professor: estudantes e desempregados/as 40€
- Restantes pessoas: 50 €.

APRESENTAÇÃO DE COMUNICAÇÕES E EXPERIÊNCIAS:

As pessoas que queiram apresentar experiências ou comunicações deverão informar a organização e enviar o resumo das mesmas. Solicita-se que estes resumos sejam feitos em suporte informático e enviados por correio electrónico, para: americoperes@gmail.com. Em função do tempo disponível e do número de comunicações, a organização poderá selecionar aquelas que considere mais interessantes pelo seu conteúdo e/ou ligação ao tema central do Encontro.

Data limite de entrega: 14 de abril de 2014.

CERTIFICAÇÃO:

- Entrega-se certificado oficial aos participantes, assim como aos que apresentem experiências/comunicações.
- Aguarda-se creditação de formação com 0,6 créditos para o Encontro.

APOIOS:

XXVIII ENCONTRO GALEGO-PORTUGUÊS

DE EDUCADORAS E EDUCADORES PELA PAZ

- Direitos Humanos -

25, 26 e 27 de abril de 2014
Chaves (Portugal)

LOCAL:
Biblioteca Municipal de Chaves e Centro de Artes Criativas e de Juventude de Chaves

ORGANIZAÇÃO:

PROGRAMA

Somos conscientes que o movimento Galego-Português de Educadores pela Paz enfrenta desafios e compromissos para honrar o legado do seu fundador – Xesús Jares.

A realização do XXVIII Encontro pretende consolidar esta caminhada, perseguindo os valores proclamados pela Declaração Universal dos Direitos Humanos. A Declaração de 1948 tem sido um instrumento orientador de convenções, pactos, recomendações, programas e planos de ação para transformar a realidade, legitimando a luta contra as reiteradas crises que nos afetam. Não podemos ignorar que no mundo em que vivemos há milhões de homens, mulheres e crianças que estão longe de ver reconhecidos e assegurados os seus direitos em igualdade de condições com todos os seres humanos. As violações dos Direitos Humanos são ataques contra nós próprios, contra o nosso futuro. Sabemos que tudo o que é feito em favor dos Direitos Humanos fica aquém do que seria desejável. É imperioso manter viva a esperança para sentir, pensar e agir como cidadãos participativos e comprometidos com os valores da paz, da equidade, da liberdade, da democracia, da justiça e da solidariedade. Vale a pena continuar a lutar para que tenha sentido o artigo 1º da Declaração Universal dos Direitos Humanos: “Todos os seres humanos nascem livres e iguais em dignidade e em direitos. Dotados de razão e consciência devem agir uns com os outros em espírito de fraternidade”.

sexta-feira /venres, 25 de abril

16:00 h Receção

17:00 h **Jogos Cooperativos:** Arlindo Gregório, professor e membro da AGAPPAZ; Belén Piñeiro, pedagoga e membro da AGAPPAZ; Lourdes Lista Neira, professora;
Visita às exposições de fotografia e pintura – Comemorações do 40º aniversário do 25 de Abril de 1974.

18:00 h **Abertura e boas-vindas**

Américo Nunes Peres, coordenador da AGAPPAZ em Portugal; Carmen Díaz Simón, coordenadora da AGAPPAZ e membro de Educadores pela Paz - Nova Escola Galega; vice-reitor da Universidade de Vigo; António Cabeleira, presidente da Câmara Municipal de Chaves; Paula Cristina Pereira, IR do RG Philosophy and Public Space do Instituto de Filosofia da Universidade do Porto; Isaura Sousa, presidente da direção da Casa do Professor de Chaves.

18:30 h **Mesa redonda “Direitos Humanos para o Século XXI”.**

Intervêm: Nuria García Calvo, Fundación Juan Sofador; Coronel Pinto de Almeida, Cruz Vermelha Portuguesa; Núria Diéguez García, UNICEF; Maria José Magalhães e Yolanda Castro, UMAR; Paula Cristina Pereira, Faculdade de Letras e Instituto de Filosofia da Universidade do Porto; Instituto de Filosofia da Universidade do Porto;

Moderadores: Xosé Manuel Cid Fernández, Universidade de Vigo; Américo Nunes Peres, UTAD Chaves.

20:30 h Jantar/Cea.

Ponto de encontro. Apresentação das organizações e participantes.

22:00 h **Comemorações do 40º aniversário do 25 de Abril – atuação de Tunas.**

. Tuna da Universidade S. R. C. de Chaves;

. TUCHA – Tuna Universitária de Chaves.

PROGRAMA

sábado, 26 de abril

10:00 h **Conferência-Colóquio “Direitos Humanos e Direitos da Criança”.**
Intervêm: Cathryn Teasley Severino, Universidade da Coruña; Paulo Delgado, Escola Superior de Educação do Porto.

Moderadores: Carmen Díaz Simón, AGAPPAZ/Educadores pela Paz - Nova Escola Galega; Fátima Torre, Casa do Professor de Chaves.

11:00 h Debate

11:30 h Pausa

12:00 h **Apresentação de experiências, comunicações e materiais pedagógicos**

Convidados: Maria João Couto, Faculdade de Letras e Instituto de Filosofia da Universidade do Porto; Paula Flores, Escola Superior de Educação do Porto e Fernando Rodrigues Silva, Universidade Lusófona; Laura Carpente Tiélas, Universidade de Santiago de Compostela; Elsa Quintas Alborés, Escritora; Yudy Rosana Sotelo, CRFA-RW (Cuzco-Perú).

... textos propostos pelos participantes e aceites pela Organização
Moderadores: Assunção Anes Moraes, Casa do Professor de Chaves e Noa Caamaño, Membro de AGAPPAZ.

13:15 h Foto da Paz

13:30 h Almoço/Xantar

15:00 h **Oficinas/Obradoiros simultâneos.** Cada pessoa participa apenas num(a) obradoiro (oficina), a escolher entre os(as) seguintes:

“Danças animadas”, orientada por Lourdes Lista Neira, professora;
“Músicas para a Paz e iniciação musical com cavaquinhos”, orientada por Bernardo Carpente, Maria Emília Gregório, AGAPPAZ e Maria Amélia Machado Rua, Casa do Professor de Chaves;

“Livros e escritas - guardadores de memórias e de sonhos”, orientada por Sílvia Alves, Escritora e Carlos Amaral, Professor;

“O loga para uma educação em Paz”, orientada por Angel Sánchez, Educador Social;

“Artylinha e Origamis”, orientada por Isaura Sousa e Carla Alexandre, Casa do Professor de Chaves;

“Jogos Cooperativos”, orientada por Arlindo Gregório e Belén Piñeiro, AGAPPAZ.

18:30 h **Visita guiada pela cidade de Chaves**, por Carlos Silva.

21:00 h **Jantar/Cea na Adega Faustino – Festa da Paz** com a atuação do Grupo Flavíae Fado

domingo, 27 de abril

09:30 h **Mesa Redonda: “40 anos de Abril e Direitos Humanos”**

Convidados: Joaquim Escola, UTAD e Instituto de Filosofia da Universidade do Porto; Maria José Filol Guimarães, professora jubilada; António Roque, Advogado; Coronel Gomes Freire, Capitão de Abril.

Moderadores: Berta César, Casa do Professor de Chaves e Branca Nazaré Guerreiro Muñoz, AGAPPAZ.

11:00 h Debate

11:15 h Pausa

11:30 h **Avaliação do Encontro e Assembleia Anual da AGAPPAZ**

Moderadores: Maria Emanuel Melo de Almeida, AGAPPAZ; Marisa Gamallo Bouzo, AGAPPAZ.

12:30 h **Largada da Pomba e Encerramento/Clausura do XXVIII Encontro**

13:00 h Almoço/Xantar

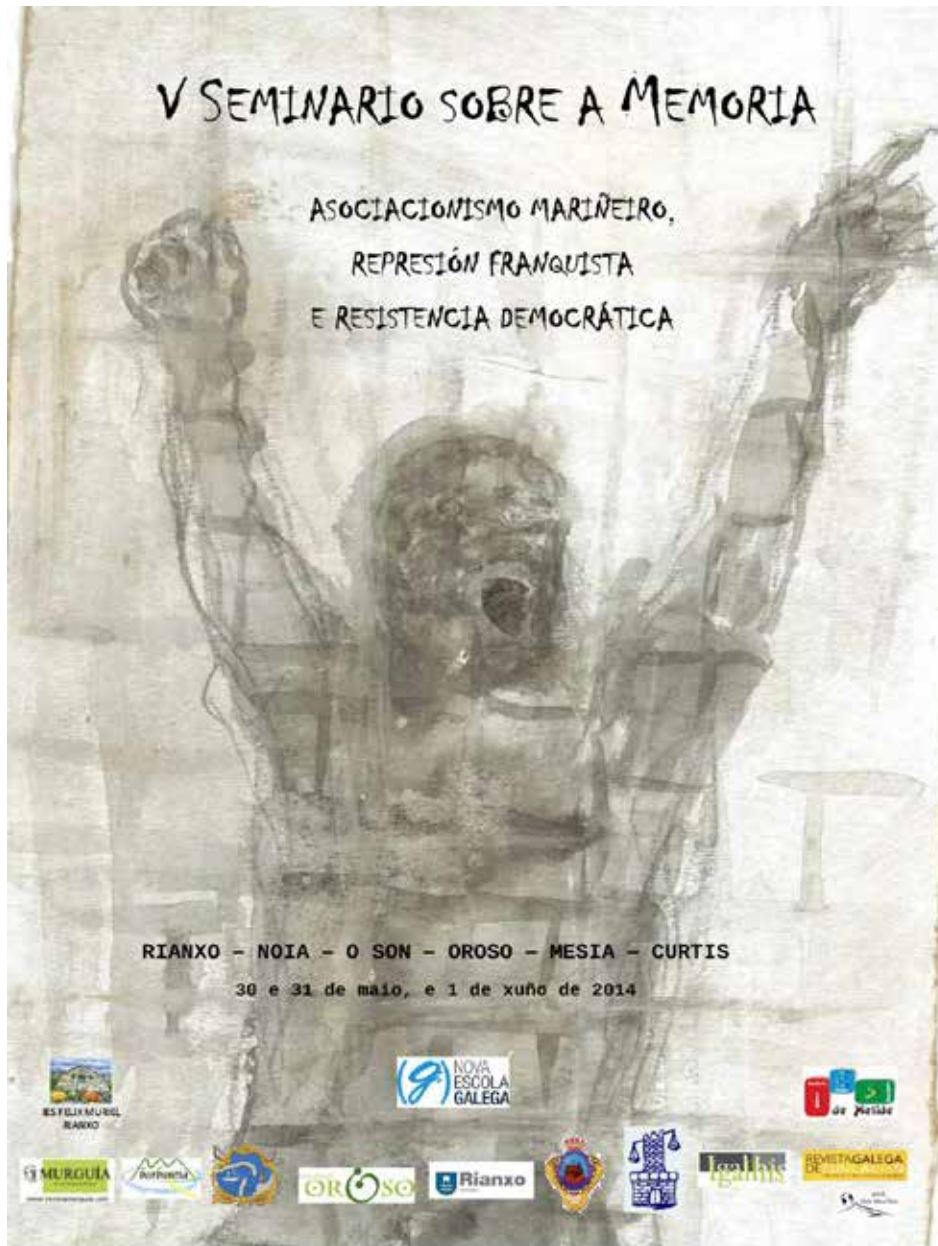
Durante o Encontro, irá decorrer uma atividade transversal denominada “As crianças reinventam o 25 de abril – a pintura está na rua”.

Coordenação: Berta César; Carla Alexandre; Elisabete Sousa; Hermínio Augusto; Casa do Professor de Chaves.

PROGRAMA

FICHA DE INSCRIÇÃO
XXVIII ENCONTRO GALEGO-PORTUGUÊS DE EDUCADORAS E EDUCADORES PELA PAZ
Chaves 25, 26 e 27 de abril de 2014

Nome e apelidos:
Domicílio: Localidade e C.P.:
País: Telef.: E-mail:
Local de trabalho:
Área ou disciplina que leciona:
— Estudante. Nível e Escola:
— Desempregada/o. Juntar cópia de documento oficial.
— Sócia/o de
Se vai apresentar alguma experiência/comunicação, indique o título:
Oficina/Obradoiro (Enumerar TRÊS por ordem de preferência. As vagas serão preenchidas por ordem de chegada da inscrição e respectivo comprovativo de pagamento.
1ª opção: 2ª opção: 3ª opção:
Partilho quarto com:
Preferência de alojamento (numerar por ordem): duas camas individuais uma cama dupla
Observações:

V SEMINARIO SOBRE A MEMORIA
"ASOCIACIONISMO MARIÑEIRO, REPRESIÓN FRANQUISTA E RESISTENCIA DEMOCRÁTICA"
Rianxo-Noia-Porto do Son-Oroso-Mesía-Curtis. 30 e 31 de maio, e 1 de xuño de 2014

PROGRAMA

VENRES, 30 DE MAIO

Tarde. INSTALACIÓNS DO IES "FELIX MURIEL" - RIANXO

Sesión 1

HORA	CONTIDO
16:30 h.	RECEPCIÓN E ENTREGA DE DOCUMENTACIÓN
17:00 h.	INAUGURACIÓN DO SEMINARIO
17:15 h.	PROYECCIÓN DO DOCUMENTAL "O BARCO DA MEMORIA", de Marcos Gallego
18:15 h.	DESCANSO
18:30 h.	CONFERENCIA INAUGURAL E COLOQUIO
20:30 h.	"O ASOCIACIONISMO DOS MARIÑEİROS GALEGOS" Dionisio Pereira González, historiador, especialista no movemento obreiro en Galicia Eliseo Fernández Fernández, historiador, especialista no movemento obreiro en Galicia
22:00 h.	CEA COLECTIVA

SÁBADO, 31 DE MAIO

Mañá. GALEÓN "JOAQUÍN VIETA" - PORTOSÍN

NOIA

Sesión 2:

09:00 h.	TRASLADO A PORTOSÍN
10:00 h.	
10:00 h.	GRUPO 1. GALEÓN "JOAQUÍN VIETA"
12:00 h.	Traballo de campo. "LUGARES DA RÍA DE MUROS RELACIONADOS COA REPRESIÓN" Dionisio Pereira González, historiador, especialista no movemento obreiro en Galicia Eliseo Fernández Fernández, historiador, especialista no movemento obreiro en Galicia
	GRUPO 2. NOIA
	Traballo de campo. "AS 'LAUDAS GREMIAIS' DE NOIA E LUGARES RELACIONADOS CO ASOCIACIONISMO MARIÑEIRO" Xerardo Agrafoxo Pérez, historiador Pedro García Vidal, historiador Concha Allut Vidal, técnica de cultura do concello de Noia
12:00 h.	GRUPO 2. GALEÓN "JOAQUÍN VIETA"
14:00 h.	Traballo de campo. "LUGARES DA RÍA DE MUROS RELACIONADOS COA REPRESIÓN" Dionisio Pereira González, historiador, especialista no movemento obreiro en Galicia Eliseo Fernández Fernández, historiador, especialista no movemento obreiro en Galicia
	GRUPO 1. NOIA
	Traballo de campo. "AS 'LAUDAS GREMIAIS' DE NOIA E LUGARES RELACIONADOS CO ASOCIACIONISMO MARIÑEIRO" Xerardo Agrafoxo Pérez, historiador Pedro García Vidal, historiador Concha Allut Vidal, técnica de cultura do concello de Noia

ACTIVIDADES 2014

V SEMINARIO SOBRE A MEMORIA “ASOCIACIONISMO MARIÑEIRO, REPRESIÓN FRANQUISTA E RESISTENCIA DEMOCRÁTICA” Rianxo-Noia-Porto do Son-Oroso-Mesía-Curtis. 30 e 31 de maio, e 1 de xuño de 2014

V SEMINARIO SOBRE A MEMORIA “ASOCIACIONISMO MARIÑEIRO, REPRESIÓN FRANQUISTA E RESISTENCIA DEMOCRÁTICA” Rianxo-Noia-Porto do Son-Oroso-Mesía-Curtis. 30 e 31 de maio, e 1 de xuño de 2014

14:00 h.	XANTAR DE CAMPO
16:00 h.	TRASLADO A RIANXO

Tarde. CASA-MUSEO DE MANUEL ANTONIO – RIANXO

Sesión 3:

16:00 h.	CONFERENCIA-COLOQUIO
17:00 h.	“A GUERRA CIVIL E REPRESIÓN DOS MARIÑEIRO NO BARBANZA” Xesús Costa Rodil , mestre e historiador Xesús Santos Suárez , escolante e historiador
17:00 h.	VISITA Á CASA-MUSEO DE MANUEL ANTONIO
17:30 h.	Xesús Costa Rodil , mestre e historiador Xesús Santos Suárez , escolante e historiador
17:30	DESCANSO
17:45	
17:45 h.	Traballo de campo. “A XEITEIRA DE RIANXO. LUGARES RELACIONADOS CO ASOCIACIONISMO MARIÑEIRO”
20:00 h.	Xesús Costa Rodil , mestre e historiador Xesús Santos Suárez , escolante e historiador
22:00 h.	CEA COLECTIVA

DOMINGO, 1 DE XUÑO

Mañá. CENTRO CULTURAL “FERNANDO DE CASAS E NOVOA” – SIGÜEIRO (OROSO)

Sesión 4:

10:00 h.	CONFERENCIA-COLOQUIO.
11:00 h.	“A RESISTENCIA ANTIFRANQUISTA EN MESIA E CURTIS: OS FOUCELLAS” Manuel Pazos Gómez , investigador, activista do <i>Obradoiro da História</i>
11:00 h.	RECEPCIÓN EN SIGÜEIRO (acto de clausura)
11:30 h.	
11:30 h.	Traballo de campo. “A GUERRILLA ANTIFRANQUISTA. ROTEIRO POLA COMARCA SIGÜEIRO – MESIA – CURTIS”
14:00 h.	Manuel Pazos Gómez , investigador, activista do <i>Obradoiro da História</i>
14:00 h.	XANTAR DE CAMPO

Tarde.

Sesión 5:

16:00 h.	Asemblea de campo:
18:00 h.	AVALIACIÓN DO SEMINARIO, CONCLUSIÓNS E CLAUSURA

O Seminario contará coa presenza activa, salvo causas de forza maior, do ex-guerrilleiro **Francisco Martínez López, Quico**, ademais de **Fernanda Cedrón**, neta do *Gardarrios*, e **Víctor García**, fillo do *Brasileiro*. Estará presente tamén o macedonio **Xulio Patachiuta**, preso en diferentes campos de concentración nazis, e **Montse Fajardo** autora de *Matriarcas*.

	DIONÍSIO PEREIRA GONZÁLEZ Licenciado en Ciencias Económicas pola Universidade de Santiago de Compostela. Traballa como profesor de Ensino Medio. Xunto con A. Martínez, Manuel González Probados e X. Castro formou o Colectivo de <i>Historia xerminal</i> . En 1994 foi elixido primeiro presidente da Federación Galega pola Cultura Marítima e Fluvial, nacida o ano anterior en Ribeira. Entre 2006 e 2013 participou no proxecto <i>Nomes e Voces</i> da USC. No ano 2007 viuse envolto nun proceso xudicial a raíz dunha denuncia de familiares de Manuel Gutiérrez Torres, alcalde de Cerdedo desde 1950 e xefe local da Falange nos días posteriores ao golpe militar que iniciou a Guerra Civil. Esixíasele a Dionísio Pereira que se retractase dunha frase publicada no libro <i>A IIª República e a Represión franquista no Concello de Cerdedo</i> (2006): “Persoas sinaladas pola súa presunta participación en diversas manifestacións da represión: Angel, Luis e Manuel Gutiérrez Torres (xefe da Falange, alcalde de Cerdedo nos anos 40 e 50), Eligio e Francisco Nieto (falangistas)...” Malia que utilizou a palabra “presunto”, e que tiña diversas fontes que corroboraban o dito, e malia que recibiu múltiples manifestacións de apoio, a familia do falanxista decidiu seguir adiante coa denuncia, que finalmente se viu desestimada polo Tribunal, sentando un importante precedente e deixando claro que o historiador contaba con fontes sólidas que apoiaban o seu estudo.
	ELISEO FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ Diplomado en Biblioteconomía e Documentación, é membro e colaborador do <i>Ateneu Libertário Francisco Iturralde</i> de Ferrol, e do <i>Ateneu Libertário Ricardo Mella</i> da Coruña. Colaborou coa Fundación <i>Aurora Intermitente</i> de Madrid, na clasificación dos seus fondos hemerográficos e arquivísticos, así como coa Fundación <i>Anselmo Lorenzo</i> de Madrid, na catalogación dos seus fondos hemerográficos. Entre as súas áreas de interese están o anarquismo e anarcosindicalismo en Galiza, os anarquistas galegos na emigración e o exilio, e as bibliotecas obreiras.
	XESÚS COSTA RODIL Mestre xubilado e historiador. Nado no Concello de Cervo, na Mariña luguesa; rianxeiro tamén por vontade dende hai máis de trinta anos. Licenciado en Filosofía e Letras, é autor de diferentes obras de temática histórica. Membro da Asociación <i>Barbantia</i> , participou no seu primeiro ‘Anuario de Estudos’ e na publicación colectiva, número dous da biblioteca <i>Barbantia, Voces na guerra</i> . É coautor de varios libros sobre a Guerra Civil en Galicia, realizando unha análise dos campos de concentración franquistas de prisioneiros republicanos.
	MANUEL PAZOS GÓMEZ naceu na parroquia de Marzoa, concello de Oroso (A Coruña). Diplomado en Maxisterio pola Universidade de Santiago de Compostela, seguiu estudos de Historia e de Animación Cultural. É un dos fundadores e principal activista da Asociación Cultural <i>Obradoiro da História</i> (Ordes, 1996). Autor de varias publicacións, folletos e artigos que versan sobre Historia Local, tamén dun libro de ficción baseado en feitos reais acaecidos durante os primeiros anos da ditadura franquista. Participou como relator en numerosas xornadas, seminarios, congresos... e deu charlas en varios centros de ensino medio. Asesorou e informou en temas de historia e patrimonio a particulares, estudantes, investigadores, institucións... Está considerado como un dos máis destacados investigadores da Arqueoloxía, Etnografía, Memoria Histórica e Historia Oral da comarca de Ordes.
	FRANCISCO MARTÍNEZ LÓPEZ “QUICO” . Naceu no 1925 en Cabañas Raras. Neste lugar do Bierzo creceu no seo dunha familia campesiña, e desde os 17 anos colabora coa oposición antifranquista. Posteriormente súmase aos grupos guerrilleiros que se enfrontaron coas armas á ditadura. Na clandestinidade armada desde 1947, foi membro da mítica guerrilla de Manuel Girón, que mantivo entre Galiza e León unha inxente actividade de combate e propaganda até o ano 1951 no que, nunha evasión chea de perigos, consegue penetrar en Francia, país onde se exilia e continúa as súas actividades antifranquistas. Na actualidade dedícase a dar conferencias, e escribir as súas memorias.
	XESÚS SANTOS SUÁREZ . Nado no 1936, Xesús Santos é o que podemos chamar un polígrafo. O mesmo lle peta á poesía que investiga sobre historia local de Rianxo ou de Galicia; leva no teatro <i>Airíños</i> , o decano de Galicia, moitos anos, é actor, escribe ensaio, participa en varias asociacións culturais relevantes... concedéronlle o <i>Sireno á traxectoria cultural</i> desde a Asociación Barbantia, que el axudou a fundar. É coautor, con Xesús Costa, de varios libros sobre os campos de concentración na zona do Barbanza durante a Guerra Civil.

NORMAS PARA ENVÍOS DE RELATORIOS

1 No encabezado deberán figurar os seguintes datos: título, apelidos e nome do/a autor/a, centro de traballo. A continuación un resumo cunha extensión aproximada de 150 palabras.

2 A extensión máxima será de 10 páxinas cun tamaño e tipo de letra Times New Roman 12 para o corpo do texto e Times New Roman 10 para as notas a pé de páxina. Espaciado de 1.5.

3 Notas: pór antes de punto e seguido (ex: ¹.) e, preferiblemente, no final do parágrafo (ex: ²).

4 As citacións irán ao xeito usual nas Ciencias Sociais: apelidos, ano: pág.- páxinas (ex: Villares, 1992: 350; Barreiro Fernández, 1997: 420-421) no propio texto, deixando as notas a pé de páxina para citas documentais e textuais, reflexións críticas, etc.

5 A bibliografía final conformarase nun único listado ao final do volume, citada do xeito que segue: apelidos, inicial do nome, ano de publicación (entre paréntese), título (en cursiva para monografías, entre aspas para artigos), lugar de edición, editorial, páxinas (inicial e derradeira no caso de artigos en revistas ou obras colectivas). Ex.: Orden, M^a. L. da (2005), *Inmigración española, familia y movilidad social en la Argentina Moderna. Una mirada desde Mar del Plata*. Buenos Aires, Ed. Biblos. - (2001), "La inmigración gallega en Mar del Plata: trabajo, movilidad y relaciones personales, 1895-1930", en X. M. Núñez Seixas, comp., *La Galicia Austral. La inmigración gallega en la Argentina*. Buenos Aires, Ed. Biblos.

6 Aceptaranse todos os relatorios na lingua orixinal que elixa o autor, comprometéndose o mesmo a facilitar unha tradución para o libro de actas.

7 Seccións Temáticas:

- O oficio de afiar.
- Os oficios como patrimonio cultural
- A lingua e os oficios: as falas gremiais
- Educación, patrimonio inmaterial e oficios.

8 As propostas de relatorios enviaranse antes do 15 de setembro por correo electrónico (xcid@uvigo.es) ou por carta ao seguinte enderezo: V CONGRESO GALEGO DE PATRIMONIO ETNOGRÁFICO Facultade de CC. da Educación, Avda. Castelao s/n, Ourense, CP 32004, en papel e CD.

XUSTIFICACIÓN

Despois dos congresos sobre patrimonio inmaterial, organizados polo Centro de Cultura Popular Xaquín Lorenzo da Deputación Provincial de Ourense, no ano 2003, e polo mesmo Centro en colaboración coa Facultade de Ciencias da Educación e coa Asociación Nova Escola Galega, en 2007, 2009 e 2011, coa publicación das actas correspondentes, pretendemos dar continuidade a este evento, coa participación destas e outras institucións implicadas na temática proposta nesta edición.

O cerne desta iniciativa é fomentar a visibilización do patrimonio inmaterial e da súa riqueza na Galicia interior, así como presentar novas prácticas para a súa difusión e inmersión nos programas educativos.

O congreso preséntase deste xeito como un foro de debate e participación, do que se podan extraer conclusións para a posta en práctica de novos xeitos de coñecer, recuperar, valorar e transmitir o patrimonio común.

Obxectivos:

- Fomentar no Profesorado e Educadores o afán polo coñecemento da cultura propia.
- Coñecer as boas prácticas do Patrimonio para transmitir ao alumnado.
- Fomentar o coñecemento, respecto e utilidade educativa do patrimonio cultural galego.
- Motivar cara a recuperación da cultura popular galega.
- Dar a coñecer importantes recursos educativos da comunidade para levar a cabo unha educación patrimonial.
- Fomentar o traballo investigador da realidade do patrimonio etnográfico galego e a súa proxección internacional

Temas:

- O oficio de afiar.
- Os oficios como patrimonio cultural
- A lingua e os oficios: as falas gremiais
- Educación, patrimonio inmaterial e oficios.

ORGANIZAN:**PATROCINAN:****COLABORAN:**

CASA DAS RODAS
FUNDACIÓN VICENTE RISCO
CONCELLOS DA RIBEIRA SACRA E TERRAS DE TRIVES
MUSEO DA CUCHILLERÍA DE ALBACETE
MUSEO D'ARROTINO DE STOLVIZZA, VAL DE RESIA-ITALIA

V CONGRESO DE PATRIMONIO ETNOGRÁFICO II INTERNACIONAL

*O afiado e outras
técnicas artesanais
de comunidades rurais*

Facultade de Ciencias
da Educación

9 - 13/10/2014

Conferencias
Mesas redondas
Saídas de estudo
Relatos de experiencias
Proxeccións documentais
Comunicacións - enviar propostas até o 15 de Setembro a xcid@uvigo.es

PROGRAMA

Xoves, 9 de outubro		Sábado, 11 de outubro	
<i>O oficio de afiar</i>		<i>Obradoiro</i>	
18:00	Acto de inauguración	9:30	Saída dende Trives cara Arboiro (S. Xoan de Río)
18:30	Conferencia inaugural: <i>O oficio de afiar</i> . Olegario Sotelo Blanco	10:00	Visita á Casa das Rodas: narración e explicacións a cargo de Florencio de Arboiro
19:30	Descanso	11:00	Coloquio - Conversas con afiadores, quincalleiros e outros oficios ambulantes da contorna
20:00	Mesa redonda: <i>O oficio de afiar e oficios relacionados</i> . Fátima Braña, X. Manuel González Reboredo, Álvaro Campelo e Santiago Veloso	12:00	Conferencia: Bernard Bertrand (estudoso dos afiadores franceses)
Venres, 10 de outubro		14:00	Xantar poular
<i>Técnicas artesanais e patrimonio cultural</i>		16:00	Viaxe de regreso a Ourense por ruta de interese etnográfico: Chandrexa de Queixa, Niñodaguia (Xunqueira de Espadafredo) e S. Pedro de Rocas (Esgos)
9:30	Mesa de Debate: <i>A memoria do oficio</i> Introdución: <i>Representacións e discursos patrimoniais dos oficios</i> . Xosé Carlos Sierra. <i>O afiador na filatelia mundial</i> . M ^a . Elisa Abad <i>A Casa das Rodas</i> . Florencio de Arboiro <i>O Museo da Cuchillería de Albacete</i> . María de Pascual (Directora) e Fco. Javier Díaz de Pardo (Director Ejecutivo)	Luns, 13 de outubro	
11:00	Descanso	<i>Oficio e fala</i>	
11:15	Mesa Redonda: <i>Experiencias expositivas doutros oficios</i> . Vilar de Santos, Allariz, Museo do Pobo Galego, Montealegre (Portugal)	16:00	Relatorios: comunicacións
12:30	Relatorios: comunicacións	18:00	Documental: Proxección do documental <i>Que volvan a casa</i> (Italia)
15:30	Obradoiro-Saída de campo a Ribeira Sacra e Trives	19:00	Conferencia: <i>Il Arrotino</i> . Bighiani Giovannino (Dtr. do Museo d'Arrotino de Stolvizza-Val de Resia-Italia)
16:00	Visita a construtores de rodas de afiar de Nogueira de Ramuín	19:30	Irmanamento cos Arrotoños, afiadores italianos de Stolvizza, Val de Riesa-Italia
17:30	Oficios e actividades lúdicas no concello de Parada do Sil.	20:00	Mesa redonda: <i>Oficio e fala</i> . Isaac Estraviz, Delfin Caseiro, Fernández Ferreiro, Rodríguez Gomes
20:30	Proxección do documental <i>A última viaxe do afiador</i> e posterior coloquio coa participación do seu director, Aitor Rei, e afiadores protagonistas da historia.	21:30	Acto de Clausura
		22:00	Entrega de diplomas
LUGAR DE CELEBRACIÓN		LUGAR DE CELEBRACIÓN	
AULA MULTIUSOS DO EDIFICIO DE FERRO DO CAMPUS DE OURENSE		AULA MULTIUSOS DO EDIFICIO DE FERRO DO CAMPUS DE OURENSE	
SAÍDAS DE CAMPO: LUÍNTRA, PARADA DO SIL, TRIVES, S. XOAN DE RÍO, CHANDREXA DE QUEIXA, XUNQUEIRA DE ESPADANEDO E ESGOS		SAÍDAS DE CAMPO: LUÍNTRA, PARADA DO SIL, TRIVES, S. XOAN DE RÍO, CHANDREXA DE QUEIXA, XUNQUEIRA DE ESPADANEDO E ESGOS	

FICHA DE INSCRICIÓN

DATOS PERSONAIS

NOME	APELIDOS	DNI	Teléfono
ENDEREZO	NRP	Correo electrónico	

MODALIDADE	PREZO ¹	BUS ²	CEA DO 10 EN TRIVES ³	DURMIDA DO 10 EN TRIVES ⁴	XANTAR POPULAR DO 11 EN ARBOIRO ⁵	TOTAL A INGRESAR
PÚBLICO EN XERAL Congreso: 30 horas / 1 Crédito ECTS. Xoves, venres, sábado e luns. Inclúe desprazamentos (non inclúe comidas nen aloxamento, deberanse abonar aparte).	30€		10€	22€ (H. La Viuda: 1 ou 2 pax)	8€	
ESTUDANTES Congreso: 30 horas / 1 Crédito ECTS. Xoves, venres, sábado e luns. Inclúe desprazamentos, aloxamento en albergue e comidas da organización.	30€		INCL.	INCL. (Albergue en Manzaneda)	INCL.	
PROFESORADO Seminario Pedagóxico-Obradoiro: 20hrs. Xoves, venres tarde, sábado e luns para profesorado en exercicio e reserva dun 30% de prazas para profesorado demandante de emprego. Inclúe desprazamentos (non inclúe comidas nen aloxamento, deberanse abonar aparte)	20€		10€	22€ (H. La Viuda: 1 ou 2 pax)	8€	
SÓ OBRADOIRO PRÁCTICO: 16 hrs. Venres tarde e sábado. Non inclúe comidas nen aloxamento, que se deberán abonar aparte. Poderán utilizar o bus da organización en función das prazas que queden libres.	INCL.		10€	22€ (H. La Viuda: 1 ou 2 pax)	8€	

Ingreso en SWIFT/BIC: CAGLESMXXX - IBAN: ES7720800300853040089500 Nova Galicia Banco, indicando V Congreso Patrimonio e nome e apelidos. O boletín de inscrición deberá ser enviado, xunto co xustificante bancario do pago das cotas correspondentes, ao correo electrónico xcid@uvigo.es antes do día 30 de setembro de 2014.

¹ Marcar cun X a modalidade na que se matricula.

² Marcar cun X se utilizará o autobús da organización.

³ Marcar cun X se participará na cea da organización (menú no H. La Viuda).

⁴ Marcar cun X se se aloxará nas instalacións concertadas pola organización.

⁵ Marcar cun X se participará no xantar popular da organización.

Para calquera dúbida, consultar a través do correo electrónico xcid@uvigo.es

RE.CURSOS RESPIRANDO ALEGRÍA

**Módulo 1
A Semente.
Coñecemento
de Si.**

**18 e 19 de outubro de 2014
SANTIAGO DE COMPOSTELA**
Colexio LaSalle,
Praza de San Xoán Bautista De La Salle,1.

**FORMACIÓN, INVESTIGACIÓN,
ACCIÓN, IOGA.**
Para persoas ás que lle
interesan as persoas.
www.nova-escola-galega.org
Imparte:
Ángel Sánchez Martínez, educador social,
Susana Couso Sánchez, mestra.

"Quen debe emocionarse é o/a educador/a, quen debe transformarse é o/a educador/a, quen debe relaxarse é o/a educador/a, quen debe estar atento/a é o/a educador/a..."

PROGRAMA

Sábado 18 de outubro
Sesión de mañá (10,00 h a 14,00h)
-Recepción dos/as participantes e presentación da actividade.
- "O loga ao servizo da educación", introdución e práctica do método Re.Cursos.
-Táboa básica para o desenvolvemento da atención correcta.
- Obradoiro "O corazón do corpo": Dinámicas que favorecen o contacto co corpo físico.
Dinámicas de coordinación e equilibrio.
Sesión de tarde (16,00 h a 20,00 h)
-Sesta consciente: Práctica de Plena Conciencia tombadas.
-Presentación de experiencias da aplicación do método en contextos educativos.
-Obradoiro "Alegria de vivir": Dinámica do loga do corazón.
-Principios básicos para unha autodisciplina liberadora e transformadora: Yamas e Niyamas, Kriya Ioga.
-Círculo da palabra. Compartindo dende o corazón.

Domingo 19 de outubro
Sesión de mañá (10,00 h a 14,00h)
-Obradoiro "Despertando a Alegría": Repaso e aprofundamento de táboa básica.
-Obradoiro "Ti es o Re.curs": Técnicas de respiración e atención correcta en movemento para aumentar a capacidade de soltar e relaxarse.
-Revisión e posta en común.

INSCRIPCIÓN
Prazo de inscrición: Ata o 9 de outubro.
Cota ordinaria: 90 euros.
Socios/as de Nova Escola Galega: 65 euros.
Socios/as que realicen algunha formación de Re.cursos. Respirando Alegría: 50 euros.
Desempregados/as. Matrícula reducida. Consultar na sede de Nova Escola Galega.
Prazas limitadas.

www.nova-escola-galega.org

*...o ser humano cando chega ó mundo non está rematado. A educación ten por obxectivo desenvolver as súas potencialidades, as cales o levarán a comprender o seu sitio na Terra e os seus vínculos co Universo. A finalidade da escola non é tan só a de facer de nós uns e unhas boas profesionais, senón persoas en evolución ó longo da vida..."

Michele Flak (creadora do movemento para a investigación do loga na educación, 1978)
Isto coincide cos catros piares da educación segundo o informe Delors "A educación no século XXI": Aprender a coñecer. Aprender a facer. Aprender a convivir. Aprender a ser.

O método **RE.CURSOS. RESPIRANDO ALEGRÍA** achegalle ó educador/a ferramentas aplicables no seu espazo educativo para mellorar a atención, a escucha e a concentración do alumnado.

As educadoras e os educadores que traballan na ensinanza teñen multitude de recursos. Co programa **RE.CURSOS. RESPIRANDO ALEGRÍA** poñeremos a atención no noso corpo como terra de cultivo, para sabermos como estamos, que sentimos, que imos plantar (actitude aberta, escucha activa, empatía etc), para despois sementarmos na aula. Ficaremos que todos/as os/as participantes conecten co seu presente e coa súa realidade, corporal e física-espacial, para re-crear e poñer en marcha formas de verar outros espazos educativos, segundo a Terra (o noso hort), así os froitos.

Queremos froitos de alegría, da que se xera no corazón.

1. PRINCIPIOS, OBTXECTIVOS, METODOLOXÍA E INTENCIÓN.

1.1. Metodoloxía e Intención

A metodoloxía que require unha formación como **RE.CURSOS. RESPIRANDO ALEGRÍA** parte da vivencia persoal e individual, non primeiro paso como persoas e non segundo como educador/a. As vivencias e o sentir dende o corazón non se poden materializar dende a linguaxe intelectual. Isto implica que para acadar técnicas aplicables á aula ou ó contexto educativo será necesario primar o sentir ó pensar, para que as nosas formulacións didácticas constrúan unha nova educación "a educación con corazón".

Polo tanto, para obtermos resultados diferentes, temos que dar pasos diferentes como educadores/as. O que esta formación ofrece son experiencias persoais que axerán novas formas de educar. En consecuencia, a metodoloxía do programa tamén será complementada polo compromiso dos e das participantes.

A nosa metodoloxía participativa propiciará sinxralas que traduciremos en ferramentas xeradoras da educación que buscaremos. Tamén desenvolverá o aumento da consciencia de como estamos, quen somos e que queremos.

E para iso, a principal técnica metodolóxica basearase nas achegas do ioga. O noso método favorecerá a calma mental como requisito sine qua non para un novo aprender, un novo ensinar.

Polo tanto, o programa **RE.CURSOS. RESPIRANDO ALEGRÍA** levarase a cabo a través da participación activa, tanto nas dinámicas presenciais de cada módulo como na posibilidade de participar no proxecto **ALMAZEN**, un espazo/servizo co-creado polos seus protagonistas para unha educación diferente.

Experiencias e recursos para a normalización lingüística

**VII Xornadas
de materiais e recursos
educativos**

Facultade de Ciencias da Educación (Pedagogía)
Santiago de Compostela

24 e 25 de outubro de 2014

Inscripción:

<http://www.nova-escola-galega.org>

<http://www.coordinadoraendl.org>

Organizan:

Colaboran:

DEPARTAMENTO DE DIDÁCTICA
E ORGANIZACIÓN ESCOLAR

Venres 24

- 15:30 ➤ Entrega de documentación e benvinda
 16:00 ➤ Inauguración presentación e organización das actividades
 16:30 ➤ Presentación de experiencias (1ª rolda)
 17:15 ➤ Presentación de experiencias (2ª rolda)
 18:00 ➤ Descanso
 18:30 ➤ Presentación de experiencias (3ª rolda)
 19:15 ➤ Presentación de experiencias (4ª rolda)
 20:00 ➤ Contacontos (con debate-fórum ao final)
Lois Pérez "O inmaterial como material e outros contos"

 EXPERIENCIAS

Vicente Feijoo	Aprendendo toponimia na escola
Esperanza Gesteira	Apps en galego, ti tamén podes crear
Paz Fdez. Pereiro e Anxos Rial	enREDando versos. IES de Poio, IES Ribeira do Louro, IES San Paio (Tui) e IES Sanxenxo
Xurxo Boubeta e Antonio Ferrer	Música para nenos e nenas
Pilar Ponte	Experiencias no IES A Pobra
Fátima R. Ruibal, María Souto e Paula E. Giráldez	Do MOITOEU á piruleta: dinamizacións no CPI de Mondariz

Sábado 25

- 9:00 ➤ Obradoiros (3 simultáneos) 12:30 ➤ Obradoiros (3 simultáneos)
 12:00 ➤ Descanso 14:00-15:00 ➤ Avaliación e clausura

 OBRADOIROS

Obradoiro de iniciación ao audiovisual	Xosé M. Durán
A elaboración de xoguetes tradicionais como recurso didáctico	Xosé López e Xosé Manuel García
Versos de boca a orella cruzando polo corazón	Carlos Negro
Obradoiro das palabras	Pilar Ponte e Patricia Galán
Música actual: uso didáctico na educación secundaria	Noemí Álvarez e María Rey
En galego canto, en galego sinto	Paco Nogueiras

Obxectivos

- ➔ Difundir materiais e recursos educativos concibidos e promovidos polo profesorado dos diferentes niveis do ensino coa finalidade de contribuír á normalización lingüística.
- ➔ Compartir experiencias normalizadoras.
- ➔ Formarnos en obradoiros que nos axuden a crear materiais didácticos e a contribuír á súa distribución.
- ➔ Crear un espazo aberto, práctico e de convivio para encontrámonos todas as persoas que, ben producimos ou estamos interesadas en empregar recursos educativos en lingua galega, ou ben temos interese en experiencias normalizadoras.

Contidos

Van estar organizadas en dous grandes bloques: un de obradoiros e outro de experiencias.

As sesións de obradoiros irían destinadas a formámonos en aspectos nos que teñamos interese. Son variados e vanse realizar en dúas quendas e de xeito simultáneo.

As experiencias tamén son simultáneas e vanse desenvolver en dúas quendas. Ademais das que xa están previstas queda aberto o prazo para que calquera poida presentar unha experiencia e/ou material didáctico ou recurso educativo que elaborase para o ámbito educativo e que dalgún xeito estean contribuíndo á normalización da lingua galega.

As persoas interesadas en dar a coñecer a súa experiencia ou material, deben facelo a través dos formularios indicados nas páxinas web de NEG ou da CGENDL antes do 1 de outubro. Para poder presentar o material é necesario estar inscrito nos Encontros.

“Xornadas de educación pública. Experiencias a favor da convivencia”

PROGRAMA

VENRES 7 de novembro de 2014

16:45 Recepción e entrega de materiais

17:00 Inauguración

17:30-21:00 Relatorio Silvina Funes: Alumnado Axudante, estrutura de apoio e participación dos alumnos no centro.

SÁBADO 8 de novembro de 2014

9:00 – 9:45 Exposición de Paloma Gavilán sobre Aprendizaxe cooperativa

9:45 – 10:30 Exposición de Juan de Vicente sobre APRENDIZAXE E SERVICIO

10:30-11:00 DESCANSO (durante este período, os asistentes comunicarán á organización a elección para participar nun dos obradoiros descritos).

11:00–13:30 Desenvolvemento dos obradoiros

16:30 Conferencia de Pedro Uruñuela : Análise da LOMCE

18:30 Avaliación e propostas para o futuro.

20:00 Clausura das Xornadas

**RE.CURSOS
RESPIRANDO ALEGRÍA**

6 e 7 de decembro de 2014
SANTIAGO DE COMPOSTELA
Colexio La Salle
Praza de San Xoán Bautista De la Salle, 1.

FORMACIÓN. INVESTIGACIÓN.
ACCIÓN. IOGA.

Para persoas ás que lle
interesan as persoas.

Modulo 2
A ESENCIA.
Pensar
ou
Sentir.

www.nova-escola-galega.org

Imparte:
Ángel Sánchez Martínez, educador social,
Susana Couso Sánchez, mestra.

PROGRAMA

Sábado 6 de decembro

Sesión de mañá (10,00 h a 14,00h)

- Recepción dos/as participantes e presentación da actividade.
- O Ioga: ferramenta esencial para educar dende o Corazón.
- Táboa básica do método Re.cursos. Respirando Alegría: "Observando ao Ego".
- Obradoiro "Emoción versus Razón".
- Dinámica: Pensar o que sinto ou sentir o que penso.

Sesión de tarde (16,00 h a 20,00 h)

- Práctica de Atención Correcta, introdución ao Nidra Ioga
- Compartindo experiencias da aplicación do Método en contextos educativos.
- Sentindo o corpo emocional, práctica Atención Correcta ás emocións.
- Obradoiro "Trazaleando a Auténtica".
- Profundizando: Principios básicos do Método "A mellora da percepción".
- Círculo da palabra. "A emoción do compartir. O Ser Emocionado".

Domingo 7 de decembro

Sesión de mañá (10,00 h a 14,00h)

- Obradoiro "Despertando con emoción Recreando a Emoción no cotiá."
- Profundización: Táboa básica do método Re.cursos. Respirando Alegría. "Que emocións veremos?"
- Obradoiro "Ti es o Re.curso".
- Revisión e posta en común.

INSCRIPCIÓN

Prazo de inscrición: Ha o 29 de novembro.

Cota ordinaria: 100 euros.

Socios/as de Nova Escola Galega: 75 euros.

Socios/as que realizaron algunha formación de Re.cursos. Respirando Alegría: 60 euros.

Desempregados/as. Matrícula reducida. Consultar na sede de Nova Escola Galega.

Prazas limitadas.

www.nova-escola-galega.org

"Quen debe emocionarse é o/a educador/a, quen debe transformarse é o/a educador/a, quen debe relaxarse é o/a educador/a, quen debe estar atento/a é o/a educador/a..."

A nosa metodoloxía participativa propiciará sincronías que traduciremos en ferramentas xeradoras da educación que buscamos. Tamén desenvolverá o aumento da consciencia de como estamos, quen somos e que queremos.

E para iso, a principal técnica metodolóxica basearase nas achegas do Ioga. O noso método favorecerá a calma mental como requisito sine qua non para un novo aprender, un novo ensinar.

Polo tanto, o programa RE.CURSOS. RESPIRANDO ALEGRÍA levarase a cabo a través da participación activa, tanto nas dinámicas presenciais de cada módulo como na posibilidade de participar no proxecto ALMAzen, un espazo/servizo co-creado polos seus protagonistas para unha educación diferente.

1.2 Principios do programa

Alguns dos principios do programa que ofrecemos son:

- A aprendizaxe é un proceso que pon en funcionamento o conxunto da persoa, particularmente o consciente e inconsciente, o corpo e as emocións, o cerebro e o corazón.
- O entorno da aprendizaxe (físico, emocional, mental e social) xoga un papel importante na calidade da aprendizaxe.
- Consideramos que a intelixencia de cada persoa está formada por múltiples intelixencias que lle son propias.
- Aprendécese mellor cando estamos nun estado de distensión atenta.
- A aprendizaxe significativa facilítase nun contexto prazenteiro.
- Aprendécese mellor cunha postura correcta.
- Un mellor coñecemento do funcionamento da mente e do cerebro permite mellorar a calidade da aprendizaxe.
- O traballo cooperativo facilita e enriquece a aprendizaxe.

1.3 Obxectivos.

1. Contribuír na mellora da práctica docente no desenvolvemento de novos métodos educativos.
2. Harmonizar a relación entre os axentes educativos (tensións propias e colectivas).
3. Dotar ó profesorado e ó alumnado de recursos para a prevención e a diminución da tensión.
4. Facilitar a educación integral nos diferentes ámbitos psicolóxicos, emocionais e sociais.
5. Compartir experiencias e iniciativas no ámbito das intelixencias múltiples a través dun grupo de traballo e investigación.
6. Favorecer o rendemento escolar e o éxito das formulacións didácticas.

"Recibo o que dou; así a Terra, así os seus froitos."

• ACTIVIDADES 2015

D O C U M E N T A C I Ó N

Talleres de Nova Escola Galega
**INICIACIÓN Ó CANTO
E Á TÉCNICA VOCAL**
Xaneiro-maio 2015

Impartido por
Xiana Lastra
Clases semanais de hora e media

Toda a información en: www.nova-escola-galega.org

Talleres de Nova Escola Galega
**INICIACIÓN Ó
BAILE TRADICIONAL**
Xaneiro-maio 2015

Impartido por
Alexandre Sotelino
Clases semanais de hora e media

Toda a información en: www.nova-escola-galega.org

Talleres de Nova Escola Galega INICIACIÓN Á PANDEIRETA

Abril - xuño 2015

Toda a información en: www.nova-escola-galega.org

Impartido por

Olga Brañas

Clases semanais de hora e media

Talleres de Nova Escola Galega INICIACIÓN Á FOTOGRAFÍA

Xaneiro-marzo 2015

Impartido por

Moncho Rivadulla

Clase de hora e media semanal
3 horas de práctica en exteriores ao mes

Toda a información en: www.nova-escola-galega.org

A EDUCACIÓN E OS MATERIAIS DIDÁCTICOS EN FINLANDIA:

QUE PODEMOS APRENDER?

Toda a información en:
www.nova-escola-galega.org
<http://avaliacionre.wordpress.com/>

ORGANIZAN

COLABORAN

PROGRAMA

Venres, 20 de febreiro

16:30-17:00 Recolla de material

17:00-17:30 Acto de inauguración

17:30-19:00 Finlandia, materiais didácticos e educación.

Conferencia inaugural Pr. TOM WIKMAN
(Åbo Akademi University, Finlandia)

19:30-20:30. Mesa redonda

21:00. Visita Lúdico-Cultural polos furanchos de Vedra.

Sábado, 21 de febreiro

09:30-11:00 Sesión de obradoiro

11:00-11:30 Descanso

11:30-13:30 Continuación de obradoiro

13:30-16:00 Descanso

16:00-17:30 Cambio de obradoiro

17:30-18:00 Descanso

18:00-19:30 Continuación de obradoiro

19:30-21:00 Conclusións xuntas dos obradoiros. Mesa redonda

21:00-21:30 Acto de clausura

Domingo, 22 de febreiro

Para os asistentes que estean interesados organizarase unha visita ao Pazo de Sta Cruz de Rivadulla (é necesario anotarse).

LOCALIZACIÓN

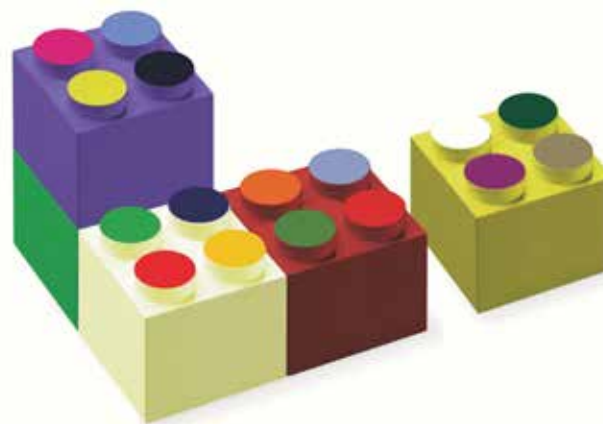
Os obradoiros

1. Análise dos libros de texto e materiais didácticos.
Tom Wikman (Åbo Akademi)
2. Coñecer e avaliar Serious Games para a educación.
Silvia López (Imagin Software)
3. Xoguetes na infancia.
Escola Galega de Consumo
4. A imaxe das persoas maiores nos materiais didácticos.
Mre Helena Zapico (GI Stellae, UDC)
5. Integración de Ferramentas WEB 2.0 no Proceso Educativo.
Daniela Gonzales (Escola Superior de Educación de Paula Frassinetti, Portugal)
6. Avaluación de materiais do ámbito das matemáticas en Ed. Infantil e Ed. Primaria.
Grupo Hexágono
7. Educar no uso de internet e as tic: claves para comprender e previr (ciberbullying, sexting, grooming, problemas de socialización e adicción).
Antonio Rial Boubeta (USC)
8. Os manuais escolares de lingua e a transmisión de estereotipos culturais.
Guelailia Bachir (Argelia)
9. Experiencias prácticas relacionadas co análise e deseño de materiais didácticos editados polas ongd.
Marta Esplugues (Universitat de València)
10. A avaliación de manuais por profesores e alumnos da educación básica.
Edilson Aparecido Chaves e Tânia Maria F. Braga (Universidade Federal do Paraná, Brasil)
11. Analizando materiais de editoriais educativas de educación musical de Galiza e Portugal (primaria e secundaria).
Vania Ferreira (mestra de Ed. Musical en Ed. Secundaria) e Rosi Vicente (mestra de Ed. Infantil e Ed. Musical e en Ed. Primaria)
12. Deseño e avaliación de webquest e red.
Almudena Alonso (GI Stellae, USC)
13. Os materiais e recursos en educación infantil e a súa crítica.
Concepción Sánchez Blanco (UDC)

OUTRAS ACTIVIDADES PROGRAMADAS ATA O VERÁN DO 2015.

- **I NEG-XORNADAS DE EDUCACIÓN E CULTURA TRADICIONAL.** 21 a 23 de xaneiro.
- **RE.CURSOS. RESPIRANDO ALEGRÍA. A COMUNIDADE. COMPROMISO / PRÁCTICA.** 7 e 8 de febreiro.
- **ENCONTROS DE DEBATE NO MEDIO RURAL.** 6 e 7 de marzo.
- **XXIX ENCONTRO DE EDUCADORAS/ES POLA PAZ. CONVIVENCIA E BENESTAR PARA O SÉCULO XXI.** 24 a 26 de abril.
- **VI SEMINARIO SOBRE A MEMORIA HISTÓRICA.** 29 a 31 de maio.
- **RE.CURSOS. RESPIRANDO ALEGRÍA. O EMPODERAMENTO. EDUCANDO PARA ESPERTAR O CORAZÓN.** 27 e 28 de xuño.

A NOVANDO APRENDENDO GALEGUIZANDO

engádeste?